

Knjižnice u radu s manjinskim skupinama: Središnja knjižnica Slovaka i Središnja knjižnica Talijana

Hodak, Ana

Master's thesis / Diplomski rad

2018

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Academy of Arts and Culture in Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:251:587609>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-04-18**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Academy of Arts and Culture in Osijek](#)

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA
U OSIJEKU
AKADEMIJA ZA UMJETNOST I KULTURU

DIPLOMSKI RAD

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA
U OSIJEKU
AKADEMIJA ZA UMJETNOST I KULTURU

DIPLOMSKI RAD

KNJIŽNICE U RADU S MANJINSKIM SKUPINAMA:
SREDIŠNJA KNJIŽNICA SLOVAKA I SREDIŠNJA KNJIŽNICA
TALIJANA

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
AKADEMIJA ZA UMJETNOST I KULTURU

TEMA: KNJIŽNICE U RADU S MANJINSKIM SKUPINAMA: SREDIŠNJA KNJIŽNICA SLOVAKA I SREDIŠNJA KNJIŽNICA TALIJANA

PRISTUPNIK: ANA HODAK

TEKST ZADATKA: Cilj ovog diplomskog rada je predstaviti rad Središnje knjižnice Slovaka u Našicama i Središnje knjižnice Talijana u Puli sa svojim korisnicima, ali još važnije, predložiti mišljenja i stavove koje slovačka i talijanska nacionalna manjina ima prema svojoj Središnjoj knjižnici. Temelj ovog diplomskog rada je anketno istraživanje spomenute dvije nacionalne manjine te njihova usporedba posjećenosti Knjižnica, vrste i učestalosti korištenja građe na manjinskim jezicima, sudjelovanja u programima, zadovoljstva uslugama i prostorom Knjižnica.

Osijek, rujan 2018.

Mentor:

Doc.dr.sc. Marija Erl Šafar

Predsjednik Odbora za završne
i diplomske ispite:

Izv. prof. art. dr. sc. Saša Došen

AKADEMIJA ZA UMJETNOST I KULTURU U OSIJEKU

DIPLOMSKI RAD

Znanstveno područje: Društvene znanosti

Znanstveno polje: Informacijske i komunikacijske znanosti

Znanstvena grana: Knjižničarstvo

Prilog:

Izrađeno:

Primljeno:

Mentor:

Mj:

Br. priloga:

Doc.dr.sc. Marija Erl Šafar

Pristupnica: Ana Hodak

Mentor:

Predsjednik Odbora za završne i diplomske ispite:

SADRŽAJ:

Uvod	1
1. Nacionalne manjine u Hrvatskoj	2
2. Knjižnice nacionalnih manjina u Hrvatskoj	3
2.1. Uloga voditelja knjižnice nacionalnih manjina	5
2.2. Građa knjižnice nacionalnih manjina	5
2.3. Problemi i rješenja knjižnica	6
2.4. Smjernice za knjižnične usluge multikulturalne zajednice	7
3. Središnje knjižnice nacionalnih manjina	8
3.1. Središnja knjižnica Slovaka	8
3.1.1. Suradnja, projekti i programi Središnje knjižnice Slovaka	9
3.2. Središnja knjižnica Talijana	11
3.2.1. Suradnja, projekti i programi Središnje knjižnice Talijana	12
4. Istraživanje	14
4.1. Cilj istraživanja	14
4.2. Tijek i metodologija istraživanja	14
4.3. Analiza ankete	15
Zaključak	32
Literatura	34
Prilozi	36
1. Slike	36
2. Grafovi	36
3. Anketna pitanja	36

Sažetak

Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina, koji je na snazi od 2002. godine, zajamčeno je pravo svim manjinama na uporabu vlastite kulture, jezika i običaja. Jedan od načina ostvarivanja spomenutih prava je kroz knjižnice nacionalnih manjina. U svrhu poboljšanja rada knjižnica nacionalnih manjina IFLA je 2010. godine izdala treće izdanje Smjernica za knjižnične usluge multikulturalne zajednica kao odgovor na tehnološke i društvene promjene modernog društva. Iako Republika Hrvatska broji mnoge nacionalne manjine koje još uvijek njeguju vlastitu kulturu, jezik i običaje kroz knjižnice u ovom radu izdvojena su dvije, Središnja knjižnica Slovaka u Našicama te Središnja knjižnica Talijana u Puli gdje se nalazi najveća koncentracija slovačkog i talijanskog stanovništva. S obzirom na to da navedene knjižnice imaju važnu ulogu u promoviranju slovačke i talijanske kulture i tradicije, anketnim istraživanjem ispitani su pripadnici slovačke i talijanske nacionalne manjine o članstvu u Središnjim knjižnicama Slovaka i Talijana, korištenju knjižničnih usluga, redovitosti posjeta, zadovoljstvu knjižničnim prostorom, uslugama i programima, poznavanju slovačkog i talijanskog jezika te vrsti i učestalosti korištenja građe. Rezultati istraživanja pokazuju da su od 50 ispunjenih anketa, u oba slučaja, zastupljenije korisnice od korisnika. Najzastupljeniji sudionici istraživanja su oni u dobi do 25 godina te od 26 do 45 godina, od kojih su većina učenici i zaposlene osobe. Iako se istraživanjem pokazalo da talijanska nacionalna manjina bolje poznaje talijansko pismo i samostalnije pretražuju građu unutar knjižnice, slovačka nacionalna manjina češće posjećuje svoju manjinsku knjižnicu. Ispitanici obje nacionalne manjine se o novopridošloj građi unutar knjižnice informiraju putem mrežne stranice knjižnice te su uglavnom zadovoljni ponudom knjižničnih usluga svoje knjižnice.

Ključne riječi: nacionalne manjine, knjižnice nacionalnih manjina, slovačka nacionalna manjina, Središnja knjižnica Slovaka Našice, talijanska nacionalna manjina, Središnja knjižnica Talijana Pula

Summary

By the Constitutional Law on the Rights of National Minorities enforced since 2002, all minorities have the right to use their own culture, language and customs. One of the ways of implementing these rights is through libraries of national minorities. With an aim to improve the work of these libraries, the IFLA has published the third edition of Guidelines for Library Services for Multicultural Populations as a response to technological and social changes of a modern society. Although Republic of Croatia has many national minorities, which still nurture their own culture, language and customs through libraries, in this study the focus has been put on the Central Library of Slovaks in Našice and Central Library of Italians in Pula, where is the largest concentration of the Slovak and Italian population. Given that these libraries have an important role in promoting Slovak and Italian culture and tradition, through a survey, the customers of the central library of Slovaks and Italians were questioned about the usage of library services, regular visits, contentment with library spacing, service and programmes, knowledge of the Slovak and Italian language and the type and frequency of used materials. Research results show that out of 50 filled out surveys, women are more frequent than men. The highest number of participants in the survey are those aged up to 25 and between 26 and 45 years, most of whom are students and employed persons. Although the research has shown that the Italian national minority is better acquainted with the Italian alphabet and independently searches the materials within the library, the Slovak national minority is more likely to visit its minority library. Respondents of both national minorities are informed about the new library contents within the library's web site and are mostly satisfied with the library's services.

Key words: national minorities, libraries of national minorities, Slovak national minority, Central library of Slovaks in Našice, Italian national minority, Central library of Italians in Pula

UVOD

Tijekom duge i daleke povijesti kroz hrvatsko su tlo prolazili ljudi brojnih nacionalnosti, a neki od njih odlučili su provesti svoje živote u njoj i proglasiti ju svojom domovinom. U Hrvatskoj tako žive brojne nacionalne manjine koje, iako prihvaćaju i konzumiraju Hrvatsku kulturu, jezik i običaje, nisu zaboravili svoje korijene, materinski jezik, tradicije i običaje. Ulogu njegovanja jezika i običaja nacionalnih manjina preuzele su Središnje knjižnice nacionalnih manjina kojima je cilj povezivanje i prihvaćanje različitih jezika, kultura i običaja, promicanje knjižne građe nacionalnih manjina te suradnja i povezivanje knjižnica u Hrvatskoj, ali i na internacionalnoj razini. U ovom će se radu naglasak staviti na Središnju knjižnicu Slovaka u Našicama i Središnju knjižnicu Talijana u Puli.

Na samom početku reći će se nešto o povijesti nacionalnih manjina u Hrvatskoj, koje su te o zakonima i odlukama u svrhu njihove zaštite i prava. Na kraju prvog poglavlja dat će se i definicija multikulturalnosti koja, s obzirom na broj nacionalnih manjinskih skupina, obilježava Hrvatsku.

Nadalje, govorit će se o ulozi knjižnica nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj, ulozi voditelja tih knjižnica, građi koju knjižnica treba posjedovati, problemima i rješenjima s kojima se suočava svaka knjižnica, pa tako i knjižnice nacionalnih manjina. Objasnit će se i važnost Smjernica za knjižnične usluge multikulturalne zajednice koje pomažu i usmjeravaju knjižnice nacionalnih manjina u radu s korisnicima i suradnji s ostalim institucijama.

Zatim će se reći nešto o povijesti Središnje knjižnice Slovaka u Našicama i Središnje knjižnice Talijana u Puli, njihovim programima, projektima i radu te će se predstaviti i usporediti rezultati istraživanja provedenih među ispitanicima slovačke i talijanske nacionalne manjine.

1. NACIONALNE MANJINE U HRVATSKOJ

Hrvatska bilježi daleku povijest dolaska i naseljavanja raznih nacionalnih manjina koje danas sudjeluju u hrvatskome političkom, društvenom i kulturnome životu. Danas postoje mnogi pregledi historiografije o pojedinim manjinama kao što su srpska, češka, poljska, ruska, Židovi, Romi, njemačka, slovenska, mađarska, slovačka, ukrajinska, makedonska, albanska, talijanska, austrijska i druge. Važno je istaknuti Sinišu Tatalovića koji je dao "vrijedan doprinos povijesnom pregledu i položaju nacionalnih manjina u Hrvatskoj, s naglaskom na suvremeno razdoblje te se ujedno osvrnuo i na organiziranost i programe nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj".¹ U hrvatskoj je historiografiji najviše radova posvećeno srpskoj manjini, čiji su pripadnici znatno utjecali na hrvatsku prošlost tijekom 19. i 20. stoljeća. Također je važno istaknuti kako se tijekom 20. Stoljeća broj Srba i ostalih manjinskih skupina smanjio, na što su utjecali "rat (iznuđene i prisilne migracije), depopulacija, sociopolitičko ozračje, asimilacija, akulturacija te pribjegavanje nacionalnoj/etničkoj mimikriji."²

Nakon što je Republika Hrvatska stekla svoju neovisnost, oblikovala je i izgradila model zaštite nacionalnih manjina. Međutim, provođenje ovog Zakona onemogućio je rat, a trebalo je proći i nekoliko godina za stvaranje poticajnih društvenih okolnosti za ostvarivanje prava nacionalnih manjina. Stoga je tek nakon donošenja novog Ustava, nakon 2000. godine, započeo proces zakonske regulacije ostvarivanja prava nacionalnih manjina. Hrvatska je također potpisnica niza međunarodnih dokumenata za podršku ljudskih prava, prava etničkih manjina i o njihovoj zaštiti. Donošenje zakona ne znači i njegovo provođenje u praksi, kao što je to slučaj kod mnogih zakona, stoga se javio problem službene upotrebe jezika i pisma, ali i zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne vlasti. Najveći broj problema odnosio se na Romsku i Srpsku nacionalnu manjinu, odnosno problemi obrazovanja, socijalne uključenosti, stanovanja i zapošljavanja. Rješenje ovoga problema očitovalo se u pristupanju "Republike Hrvatske Europskoj uniji, u kojem se kontinuirano pratio napredak u implementaciji prava nacionalnih manjina".³

¹ Hrvati i manjine u Hrvatskoj: moderni identiteti. Četvrti hrvatski simpozij o nastavi povijesti. Zagreb: Agencija za odgoj i obrazovanje, 2014. Str. 24.

² Babić, D. Suživot Hrvata i Srba u Slavoniji: (Re)konstrukcija multietničkih lokalnih zajednica nakon ratnih sukoba. // Politička misao: časopis za politologiju 46, 2(2009), 225-228, str. 225

³ Tatalović, S.; Jakešević, R. Novopristigli migranti i novonastale manjine u Hrvatskoj. Zagreb: Fakultet političkih znanosti (Sveučilišta u Zagrebu), 2017. Str. 6.

Iz navedenog možemo zaključiti da Hrvatsku obilježava multikulturalnost, a ono se, prema IFLA-inoj Sekciji za knjižnične usluge za multikulturalne zajednice, definira kao „suživot različitih kultura, gdje kultura uključuje rasne, religijske ili kulturne skupine te se očituje u običajima, kulturnim pretpostavkama i vrijednostima, načinima razmišljanja i komunikacije“.⁴ Pod tim podrazumijevamo nacionalne manjine, useljeničke manjine, radnike migrante, azilante, izbjeglice, osobe s pravom privremenog boravka i drugo.

2. KNJIŽNICE NACIONALNIH MANJINA U HRVATSKOJ

Migracije koje su se događale, i koje se događaju, stvorile su novu komunikacijsku razinu među kulturama. Danas se društva i države sastoje od mnoštva narodnosti. U takvom se društvu knjižnice "suočavaju s izazovom multikulturalnosti, te su potaknute na stvaranje zbirke na stranim jezicima".⁵ Stoga je važno pružiti informacije nacionalnim manjinama kako bi se lakše prilagodile društvu u kojem se nalaze, ali i svim onima koji bi htjeli upoznati neku drugu kulturu.

Na temelju ***Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina***, koji je u Hrvatskoj na snazi od 2002. godine, nacionalnim manjinama osigurava se pravo na "služenje svojim jezikom i pismom, prava na odgoj i obrazovanje na pismu i jeziku kojim se služe, prava na održavanje, razvoj i iskazivanje vlastite kulture, pristupa sredstvima javnog priopćavanja na jeziku i pismu kojim se služe".⁶ Knjižnice zauzimaju važno mjesto u ostvarivanju navedenih prava kao i druge različite organizacije i ustanove. U Hrvatskoj djeluje deset središnjih knjižnica nacionalnih manjina.

Na inicijativu Đurđe Mesić zaživio je ***Program stvaranja mreže središnjih knjižnica za nacionalne manjine***. Sredstvima je osigurana knjižna građa, plaće knjižničarima, a Nacionalna i sveučilišna knjižnica preuzela je stručno vodstvo i ulogu koordinatora. Godine 2000. programi središnjih knjižnica nacionalnih manjina ušli su u djelokrug Ministarstva kulture koje osigurava sredstva za plaće djelatnika te sredstva za realizaciju programa tih

⁴ IFLA. Smjernice za knjižnične usluge za multikulturalne zajednice s IFLA-inim Manifestom za multikulturalnu knjižnicu. Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2010. Str 11.

⁵ Todorčev Hlača, Katarina. Model središnjih knjižnica nacionalnih manjina u Hrvatskoj: Radna grupa za manjinske knjižnice HKD-a. // Novosti (Hrvatsko knjižničarsko društvo. Online), 60(2013). [citirano:2018-08-05]. Dostupno na: <https://www.hkdrustvo.hr/hkdnovosti/clanak/757>

⁶ Isto.

knjižnica, a matična služba narodnih knjižnica preuzela je stručni nadzor. Slijedi popis deset središnjih manjinskih knjižnica:

- Gradska knjižnica Beli Manastir – Središnja knjižnica Mađara
- Pučka knjižnica i čitaonica Daruvar – Središnja knjižnica Čeha
- Hrvatska narodna knjižnica i čitaonica Našice – Središnja knjižnica Slovaka
- Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek – Austrijska čitaonica, Središnja knjižnica Austrijanaca
- Gradska knjižnica i čitaonica Pula – Središnja knjižnica Talijana
- Knjižnice grada Zagreba - Knjižnica „Bogdan Ogrizović“ – Središnja knjižnica Albanaca
- Knjižnice grada Zagreba – Gradska knjižnica - Središnja knjižnica Rusina i Ukrajinaca
- Srpsko kulturno društvo „Prosvjeta“ – Središnja knjižnica Srba
- Gradska knjižnica „Ivan Goran Kovačić“ Karlovac – Središnja knjižnica Slovenaca
- Narodna knjižnica i čitaonica „Vlado Gotovac“ Sisak – Središnja knjižnica Bošnjaka

Uloga je svake knjižnice, pa tako i središnje knjižnice nacionalnih manjina, osiguravanje knjižničnih usluga za sve dobi stanovništva svog područja, pa tako i za nacionalne manjine u njihovim specifičnim potrebama. Program središnjih knjižnica nacionalnih manjina uključuje: "nabavu na jezicima manjina, osiguravanje korištenja knjižne i neknjižne građe, tribine i predavanja, izložbe, kao i međuknjižničnu posudbu...".⁷ Na ovaj se način također promiče kulturno nasljeđe drugog naroda, animiraju se potencijalni korisnici, oni iz manjinske sredine, ali i građani koji su pripadnici većinskog naroda.

Može se zaključiti da je svrha multikulturalnih knjižnica "djelovanje u smjeru promicanja pravednosti i jednakosti u pristupu knjižničnim uslugama, da ostvaruju važnu ulogu u obrazovanju, društvenom djelovanju i globalnom razumijevanju kao središta za učenje (pristup materijalima), kao kulturna središta (čuvaju različite kulture, baštine, tradiciju, književnost, umjetnost, glazbu) i kao informacijska središta".⁸

⁷ Todorčev Hlača, Katarina. Strategije razvoja središnjih knjižnica nacionalnih manjina unutar mreže narodnih knjižnica. //Vjesnik bibliotekara Hrvatske 58, 1/2(2015), 45-66, str. 50

⁸ IFLA. Smjernice za knjižnične usluge za multikulturalne zajednice: S IFLA-inim Manifestom za multikulturalnu knjižnicu. Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2010. Str 18.

2.1. ULOGA VODITELJA KNJIŽNICE NACIONALNIH MANJINA

Voditelj ovakve knjižnice mora biti stručnjak s visokom knjižničarskom naobrazbom koji dobro poznaje knjižničku produkciju u matičnoj zemlji, načine i mogućnosti nabave, poznaje i koristi jezike nacionalne manjine, njihovu kulturu te je jednim dijelom pripadnik nacionalne manjine. Voditelj, tj. Knjižnica, ima odgovornost i slobodu u kreiranju vlastite politike rada i nabave građe, što ujedno potiče istraživački duh knjižničara, suradnju s korisnicima te poboljšava rezultate rada. Suradnja s korisnicima te razmjena njihovih informacija temelj su nabavne politike jer tako se korisnicima omogućava i pruža građa koja ih zanima i koja im je potrebna. Osim nabave, voditelj središnje knjižnice samostalno obrađuje knjige i drugu građu.

2.2. GRAĐA KNJIŽNICE NACIONALNIH MANJINA

Građa knjižnice nacionalnih manjina mora biti u obliku visokostručne obrade određene tematike, ali i u obliku pristupačnom za one koji nedovoljno znaju matični jezik, odnosno za djecu pripadnika nacionalnih manjina. Najzastupljenija građa u manjinskim knjižnicama je beletristika jer se ovakva građa čini najprikladnijom za upoznavanje korisnika s književnom tradicijom i poviješću jednog naroda. Beletristika se nabavlja prema stvarnoj potrebi i popularnosti knjižnične građe u matičnoj zemlji, ali i prema tome u kojoj mjeri većina potencijalnih korisnika zna materinski jezik. Osim beletristike, knjižnica sadrži i slikovnice za najmlađe, povijesne romane, sabrana djela klasika, knjige suvremenih popularnih autora, specijalne zbirke, referentne zbirke i drugo. Referentna zbirka ovdje uključuje pravopise za odrasle i za djecu, enciklopedijska izdanja, rječnike, leksikone, audio i video kasete, zapise na CD-rom-u, ploče sa suvremenom, klasičnom i narodnom glazbom. Standardom za školske knjižnice određuje se da u "školama u kojima se izvodi nastava na jeziku nacionalne manjine mora sadržavati obvezatnu lektiru na tom jeziku (15 - 30 primjeraka po naslovu)".⁹ U svakoj od manjinskih knjižnica stručna obrada građe prilagođena je računalnom programu i sustavu narodne knjižnice u kojoj je smještena.

⁹ Narodne novine (2000). Standard za školske knjižnice. NN 34/2000. [citirano:2017-09-05].
Dostupno na: http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2000_03_34_698.html

Prema standardima za narodne knjižnice određeno je da "ako u općini živi više od 1.500 stanovnika koji su pripadnici nacionalnih manjina ili etničkih zajednica, narodna knjižnica dužna je osigurati odgovarajući broj naslova na jezicima manjina ili etničkih zajednica".¹⁰ Budući da su pripadnici manjina raseljeni po cijeloj državi potrebno je doći do čitatelja na svaki mogući način. Danas je to mnogo lakše s obzirom na razvoj informacijsko – komunikacijske tehnologije i interneta. Prema tome, knjižnična se građa najčešće prezentira preko e-kataloga, online-biltena, internetskih stranica i međuknjižničnom posudbom. Sam voditelj knjižnice jedina je stručna osoba koja može dati detaljniju informaciju o fondu, stoga je njegovo radno vrijeme raspoređeno u jutarnjoj i popodnevnoj smjeni. Korisnici informacije mogu dobiti i telefonom ili elektronskom poštom te mogu ugovoriti sastanak s voditeljem s ciljem pronalaženja literature ili ako planiraju posjetiti knjižnicu. Osim toga, korisnici koji žive izvan mjesta manjinske knjižnice mogu posuđivati i vraćati građu međuknjižničnom posudbom ili poštom. Na kraju, cilj je ove knjižnice "osigurati svakom pripadniku etničke grupe mogućnost očuvanja svog materinskog jezika korištenjem knjižne građe na svom jeziku, neovisno o tome u kojem se dijelu Hrvatske nalazio".¹¹

2.3. PROBLEMI I RJEŠENJA KNJIŽNICA

Problemi koji se javljaju kod ovakvih knjižnica, ali i kod većine u Hrvatskoj, jesu nedostatak financijskih sredstava, prostora i ograničen broj djelatnika. Prema tome, treba se odrediti u kojim bi se narodnim knjižnicama trebalo smjestiti police s knjigama za nacionalnu manjinu te organizirati suradnja s kolegama i ravnateljima koji će biti zaduženi za rad s tim fondom. Problem prostora i fonda rješava se tako što se građa rasporedi među knjižnicama diljem Hrvatske te se na ovaj način održava bolja suradnja narodnih knjižnica s manjinskim knjižnicama.

Manjinska knjižnica predstavlja kulturno nasljeđe svojega naroda, služi potrebama većinskog stanovništva, a razvojem knjižničnih fondova i specifičnim aktivnostima, narodne knjižnice žele sačuvati identitet specifičnog stanovništva.

¹⁰ Narodne novine (1999) Standard za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj. NN 58/1999. [citirano:2017-09-05]. Dostupno na: http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/1999_06_58_1071.html

¹¹ Isto kao 3.

2.4. SMJERNICE ZA KNJIŽNIČNE USLUGE MULTIKULTURALNE ZAJEDNICE

Za razvoj manjinskih knjižnica i knjižničnih usluga zaslužne su i *Smjernice za knjižnične usluge multikulturalne zajednice* koje su mjera poticanja međukulturnog dijaloga, a nastale su iz samih knjižničarskih redova. Glavno načelo kojim se vode je načelo jednakosti. Prvo izdanje Smjernica nastalo je 1987. godine, ali s obzirom na razvoj tehnološkog napretka javila se potreba za prilagodbom Smjernica novom, tehnološkom dobu. Stoga je 1998. godine izdano drugo, prerađeno izdanje izvornih Smjernica. Godine 2010. izdano je treće izdanje IFLA-inih Smjernica za knjižnične usluge multikulturalne zajednica kao odgovor na tehnološke i društvene promjene modernog društva.

Smjernice se sastoje od sedam poglavlja u kojima:

- uvode čitatelja u temeljne pojmove i načela rada multikulturalne knjižnice
- donose preporuke vezane za upravljanje multikulturalnom knjižnicom i njezinu administraciju
- analizira problematiku zadovoljavanja potreba kulturno raznolikih zajednica
- navode vrste građe koje bi trebale biti zastupljene u zbirci
- naglašava ljudski čimbenik u postizanju uspjeha knjižničnih usluga za kulturno raznolike zajednice - sposobnosti suradnje i pozitivnog komuniciranja
- poslovanje, reklamiranje i promidžba multikulturalnih knjižničnih usluga
- međunarodne primjere dobre prakse kroz primjere zemalja čija su društva izrazito multikulturalna

Stoga se može reći da su Smjernice "dobar putokaz voditeljima različitih knjižnica kako planirati i provoditi u praksu usluge za različite kulturalne zajednice, od izgradnje primjerenih zbirke, planiranja usluga, izravnog rada s korisnicima do pitanja upravljanja, poslovanja i promidžbe".¹²

¹² Stanarević, S. Smjernice za knjižnične usluge za multikulturalne zajednice: s IFLA-inim Manifestom za multikulturalnu knjižnicu. 1. hrvatsko izd. prema 3. izd. izvornika. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2010. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 53, 1(2010), 143-147, str. 147.

3. SREDIŠNJE KNJIŽNICE NACIONALNIH MANJINA

3.1. SREDIŠNJA KNJIŽNICA SLOVAKA

Jedna od važnih nacionalna manjina za Hrvatsku povijest jesu Slovaci, čije stanovanje u slavonskim prostorima seže daleko u povijest. Doseljenje Slovaka datira od kraja 19. stoljeća, a prema popisu stanovništva iz 2011. godine u Hrvatskoj živi 4 753, a u Našicama 1078 Slovaka.¹³ Kako bi se i njima pružile i zadovoljile kulturne i informacijske potrebe, 1998. godine osnovana je Središnja knjižnica Slovaka koja djeluje pri Hrvatskoj narodnoj knjižnici i čitaonici u Našicama. Također su osnovani i knjižni stacionari s izdvojenim slovačkim fondom koji se nalaze u Iloku, Lipovljanima, Osijeku, Zagrebu i Rijeci. Iako se u Našicama nalazi najveća koncentracija slovačkog stanovništva, djelovanje ove Knjižnice "proteže se na 16 gradova i naselja u Hrvatskoj u kojima žive pripadnici manjine – to su Ilok, Radoš, Soljani, Osijek, Josipovac Punitovački, Jurjevac, Jelisavac, Markovac Našički, Našice, Zokov Gaj, Miljevci, Jakšić, Međurić, Lipovljani, Zagreb i Rijeka."¹⁴

Raznovrsnim knjižničnim aktivnostima, slovačka je knjižnica preuzela ulogu promotora slovačke kulture kroz organiziranje raznih festivala, predstavljanje važnih djela i autora slovačke književnosti, izložbene programe, izdavaštva slovačke povijesti, etnologije, gastronomije, umjetnosti, promicanja slovačke kinematografije, suradnju na slovačkoj radioemisiji te tečajevima slovačkog jezika.

Knjižnica sadrži fond raznovrsne knjižnične građe čiji su korisnici većinom učenici i studenti. Najvredniji dio fonda slovačke knjižnične građe je zavičajna zbirka Croslovaciká. U ovoj se zbirci prikuplja sva građa koja bilježi povijest, život i djelovanje slovačke manjine u Hrvatskoj. Pored toga što je dio građe ove zavičajne zbirke obrađen i pripremljen u obliku tiskanog dvojezičnog kataloga, Središnja knjižnica Slovaka izdala je još nekoliko publikacija te brojne brošure posvećene slovačkoj tradiciji i kulturi. Izdane publikacije Knjižnice odnose se na knjigu priča na izvornom slovačkom jelisavačkom govoru te katalog izdanja Saveza Slovaka u Hrvatskoj. Sva građa slovačke knjižnice obrađena je i dostupna putem mrežnog kataloga CROLIST.

¹³ Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske. Popis 2011. Jer zemlju čine ljudi: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. Stanovništvo šrema državljanstvu, narodnosti, vjeri i materinskom jeziku. Zagreb: Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske, 2013. Str. 43.

¹⁴ Vinčak, R. Knjižnica kao promotor manjinske kulture u Hrvatskoj: Središnja knjižnica Slovaka u Republici Hrvatskoj uspješno se ostvaruje kroz suradnju. // Novosti (Hrvatsko knjižničarsko društvo. Online), 60(2013), [citirano:2018-08-09]. Dostupno na: <https://www.hkdrustvo.hr/hkdnovosti/clanak/748>

3.1.1. SURADNJA, PROJEKTI I PROGRAMI SREDIŠNJE KNJIŽNICE SLOVAKA

Uspješnost ove Knjižnice rezultat je brojnih suradnji, a na njezin rad najviše utječu Savez Slovaka Hrvatske, Matica slovačka Našice i Slovačka nacionalna knjižnica Martin. Od samog osnutka Središnje knjižnice Slovaka ostvarena je uspješna suradnja sa Slovačkom nacionalnom knjižnicom iz Martina koja je zbog svoje stručnosti ujedno i najvažnija. Njihova se suradnja temelji na pomoći u nabavi i razmjeni građe, povremenim izložbenim projektima i međuknjižničnoj posudbi. Kroz suradnju sa Savezom Slovaka, Knjižnica promiče pisanu slovačku kulturu i potiče na služenje materinskim jezikom. Važno je naglasiti kako je Središnja knjižnica Slovaka "jedina profesionalna ustanova koja prikuplja literaturu i dokumente na slovačkom jeziku, a Savez Slovaka kao krovna udruga slovačke manjine u našoj zemlji glavni je izdavač publikacija koje dokumentiraju život manjine u Hrvatskoj".¹⁵ Rezultat njihove suradnje očituje se u organiziranju raznih izložbi, predstavljanju knjiga i autora, izdavanju publikacija te kroz razne radionice potiču učenike slovačke nacionalnosti na njegovanje materinskog jezika i korištenje knjižnicom. Slovačka knjižnica u suradnji s Maticom slovačkom Našice proučava slovačku tradiciju, običaje i prošlosti. Točnije rečeno, slovačka knjižnica javnosti predstavlja slovačku povijest i tradicije kroz promotivne materijale, dok Matica slovačka Našice te sadržaje provodi u djelo etnografskim izložbama kao što su slovački božićni i uskrсни običaji te tradicijskim radionicama i gastrofestivalima.

Jedan od mnogih manifestacija koje Knjižnica organizira su Dani slovačkog filma, a 2017. su godine proslavili jubilarnih deset godina održavanja. Cilj je ovog programa približavanje slovačke kinematografije i filmske umjetnosti svojim građanima. Od mnogih pokrovitelja ističe se Radio Našice, Slovački filmski institut, produkcijske kuće iz Slovačke, Osječko-baranjska županija, Grad Našice i saborski zastupnik za češku i slovačku manjinu Vladimir Bilek. Te je godine, u mjesecu svibnju, jubilarnu manifestaciju popratila izložba te izlaganje posvećeno slovačkoj kinematografiji. Filmovi koji se prikazuju namijenjeni su za sve uzraste, i odrasle i djecu te svi imaju prijevod na hrvatskom jeziku. Na manifestaciji su prisustvovali građani Našica, Jelisavca, Markovca, Osijeka, ali i Slovaci iz Jurjevca i Josipovca.

¹⁵ Vinčak, R. Knjižnica kao promotor manjinske kulture u Hrvatskoj: Središnja knjižnica Slovaka u Republici Hrvatskoj uspješno se ostvaruje kroz suradnju. // Novosti (Hrvatsko knjižničarsko društvo. Online). 60(2013), [citirano:2018-08-09]. Dostupno na: <https://www.hkdrustvo.hr/hkdnovosti/clanak/748>

Slika 1. Plakat za Dane slovačkog filma u Našicama 2018.
(Izvor: preuzeto sa interneta)

Sljedeća manifestacija o kojoj će biti riječ je Mjesec slovačke knjige koja se održava 10. ožujka. Ovaj datum nije slučajno odabran već je datum rođenja Mateja Hrebenda – slovačkog prosvjetitelja i sakupljača knjiga. Tijekom svog života sakupljao je "knjige i stare rukopise te među običnim pukom dijelio knjige i kalendare izdane na slovačkom jeziku, kako bi potaknuo širenje znanja i informacija."¹⁶ Stoga tijekom ožujka traju besplatna učlanjenja u slovačku knjižnicu, a građanima je omogućeno upoznavanje s njezinim radom i fondom te su organizirani obilasci Knjižnice i razgledavanje zbirki. U sklopu programa organizirane su čitaonice na slovačkom jeziku u suradnji s osnovnim školama na našičkom području te radionice slovačke tradicijske kulture.

Još jedna vrlo zanimljiva manifestacija je „Knjižnica na tanjuru“ koja se održava na glavnom gradskom trgu u Našicama. Knjižnica kroz ovaj projekt prikazuje slovačke specijalitete, ali i makedonske, uz prikazivanje izdanja slovačkih kuharica te je program popraćen slovačkom glazbom. Ovom se manifestacijom Našička knjižnica „još jednom uspješno predstavila kao mjesto razvoja multikulturnog društva i obogaćivanja lokalne zajednice jer je građane ovim sadržajem upoznala sa sličnostima i različitostima u slovačkoj i

¹⁶Započeo mjesec slovačke knjige. Hrvatska narodna knjižnica i čitaonica Našice. [citirano:2018-08-08]. Dostupno na: <http://knjiznica-nasice.hr/nekategorizirano/zapoceo-mjesec-slovacke-knjige-20170301/>

makedonskoj kulturi, tradiciji, jeziku, kulinarstvu, a Središnja knjižnica Slovaka kao glavni organizator potvrdila je svoj doprinos razvoju kulturne raznolikosti grada Našice."¹⁷

Slika 2. „Knjižnica na tanjuru“ 2018.
(Izvor: preuzeto sa interneta)

Osim navedenih manifestacija, Knjižnica održava i mnoge druge kojima promiče slovačku kulturu i tradiciju te privlači brojne nove korisnike.

3.2. SREDIŠNJA KNJIŽNICA TALIJANA

Prema popisu stanovništva iz 2011. godine u Hrvatskoj živi 17 807 Talijana, od toga 12 542 u Istarskoj županiji, a 2 545 u Puli.¹⁸ Središnja knjižnica za talijansku nacionalnu manjinu u Republici Hrvatskoj osnovana je 1991. godine u Puli. Središnja Knjižnica Talijana u sastavu je Gradske knjižnice i čitaonice Pula koja ostvaruje svoje poslove i programe s osnovnim načelima IFLA-inog Manifesta za multikulturalne knjižnice. Glavni joj je cilj "pružiti osnovne knjižnične usluge i djelatnosti na talijanskom jeziku (kako za pripadnike talijanske nacionalne zajednice, tako i za sve druge zainteresirane korisnike) u smislu

¹⁷ Održan deveti slovački gastrofestival u Našicama. Hrvatska narodna knjižnica i čitaonica Našice. [citirano:2018-08-06]. Dostupno na: <http://knjiznica-nasice.hr/vijesti-iz-knjiznice/odrzan-deveti-slovacki-gastrofestival-u-nasicama-20170612/>,

¹⁸ Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske. Popis 2011. Jer zemlju čine ljudi: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. Stanovništvo šrema državljanstvu, narodnosti, vjeri i materinskom jeziku. Zagreb: Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske, 2013. Str. 53.

promicanja interkulturnog dijaloga i kulturne različitosti."¹⁹ Knjižnica obavlja nabavu, obradu, distribuciju knjižnične građe na talijanskom jeziku, kako za gradske knjižnice u Istri tako i u svim onima u kojima žive pripadnici talijanske nacionalne manjine. Također je stručna savjetodavna pomoć knjižnicama talijanskih škola i Zajednici Talijana te obavlja posuđivanje knjiga. Kao i ostale knjižnice organizira raznovrsne edukativne radionice i druge aktivnosti za korisnike svih uzrasta.

Što se tiče fonda, Knjižnica posjeduje 11 000 svezaka iz svih područja na talijanskom jeziku. Fond sadrži beletristiku, dječju književnost, znanstveno – popularnu literaturu, referentnu zbirku, dnevne novine i časopise na talijanskom jeziku.

3.2.1. SURADNJA, PROJEKTI I PROGRAMI SREDIŠNJE KNJIŽNICE TALIJANA

Gradska knjižnica i čitaonica Pula uključila se u projekt *Talijanska digitalna knjižnica u Istri* 2014. godine te je time "korisnicima pružena mogućnost besplatnog pristupa talijanskoj platformi za digitalnu posudbu knjiga *MediaLibraryOnline* (MLOL), odnosno posudbu ne samo e-knjiga, već i audioknjiga, videa, tiskovina, glazbenih partitura, pristup e-učenju i bazama podataka."²⁰ Osim toga, Središnja knjižnica Talijana dio je zajedničkog sustava katalogiziranja Zaki koji omogućuje online pregled knjižnične građe koje Knjižnica posjeduje.

Knjižnica redovno organizira brojne programe u svrhu promicanja čitanja gdje surađuje s odgojno-obrazovnim ustanovama, a posebna je pozornost posvećena čitanju naglas kroz organiziranje književnih susreta, izložbi, kazališnih predstava u kojima sudjeluju pisci, glumci, glazbenici i ilustratori. Tako su u ove radionice, projekte i susrete uključeni brojni poznati akteri suvremene talijanske književne scene za djecu i mlade.

Važno je i spomenuti suradnju Knjižnice s talijanskim vrtićima u organizaciji radionica čitanja djece predškolske dobi koje se održavaju za vrijeme manifestacije Mjesec hrvatske knjige (od 15. listopada do 15. studenog). Na ovaj se način pokušava pobuditi ljubav prema čitanju i poticanje razvoja jezičnih vještina kod djece, ali i poznavanja talijanskog jezika. U suradnji s *Dječjim vrtićem Rin Tin Tin Pula* Knjižnica je izradila slikovnicu Čarobni

¹⁹ Središnja knjižnica talijana u Republici Hrvatskoj. Gradska knjižnica i čitaonica Pula. [citirano:2018-08-06]. Dostupno na: <http://www.gkc-pula.hr/hr/o-knjiznici/sredisnja-knjiznica-za-talijane-u-rh/>

²⁰ Biblioteca centrale per la comunita nazionale Italiana 25 godina od osnutka i djelovanja / anni di attivita della. Središnje knjižnice talijana u Republici Hrvatskoj. Pula: Gradska knjižnica i čitaonica Pula. 2016. Str. 21.

Božić koju su ilustrirala i osmislila djeca. Osim slikovnice Čarobni Božić izrađena je i slikovnica Veli Jože i Pipi Duga Čarapa za koje su, naravno, zaslužna djeca te studenti Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli.

Povodom obilježavanja 25. godišnjice djelovanja Središnje knjižnice Talijana održani su brojni zanimljivi programi od kojih će se istaknuti predstava "Animirani bestijarij koja je rođena iz mašte stotina djece koja su u 2015. godini sudjelovala u projektu Imaginarni bestijarij - prvi festival kreativnosti Cooperative Damatrà."²¹ Predstava je, nakon premijernih izvedbi u Italiji i Španjolskoj, stigla i u Hrvatsku i Sloveniju, a namijenjena je djeci od druge do sedme godine.

U Knjižnici se od 2012. godine održavaju i tečajevi talijanskog jezika za odrasle i djecu što potvrđuje činjenicu da je knjižnica mjesto susreta različitih kultura i jezika. Sudionici tečajeva poučavani su talijanskom jeziku i gramatici, talijanskoj kulturi i civilizaciji. Tečajevi su organizirani za različite uzraste i različite razine znanja talijanskog jezika, a za djecu je primijenjen pristup učenja jezika kroz igru.

Slika 3. „Animirani bestijari“ 2016.
(Izvor: slika preuzeta s interneta)

Projekte koje Knjižnica organizira i provodi financirani su od strane Ministarstva kulture Republike Hrvatske, Ministarstva vanjskih poslova Italije putem Talijanske Unije i Narodnog sveučilišta u Trstu te stranih institucija koje su sudjelovale u realizaciji zajedničkih projekata.

²¹ Biblioteca centrale per la comunita nazionale Italiana 25 godina od osnutka i djelovanja / anni di ottvita della. Središnje knjižnice Talijana u Republici Hrvatskoj. Pula: Gradska knjižnica i čitaonica Pula. 2016. str. 33.

4. ISTRAŽIVANJE

4.1. CILJ ISTRAŽIVANJA

Cilj ovog istraživanja bio je ispitati korisnike slovačke i talijanske nacionalne manjine o korištenju knjižničnih usluga u Središnjoj knjižnici Slovaka u Našicama i Središnje knjižnice Talijana u Puli. Anketnim upitnikom pokušalo se saznati koliko korisnici ovih knjižnica poznaju slovački i talijanski jezik, koliko često posjećuju Središnju knjižnicu Slovaka i Središnju knjižnicu Talijana, koju i koliko često koriste građu na slovačkom i talijanskom jeziku, zadovoljstvo knjižničnim prostorom, uslugama i programima.

4.2. TIJEK I METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA

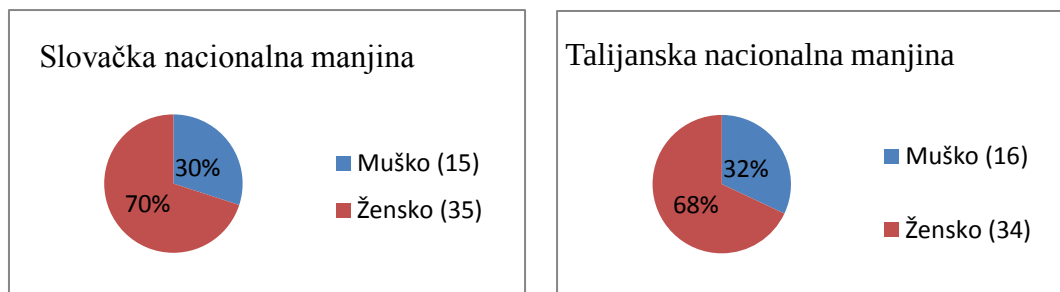
Istraživanje u Središnjoj knjižnici Slovaka provedeno je anketnim upitnicima od 27.01.2018. do 21.02.2018. godine. U suradnji s ravnateljicom Hrvatske narodne knjižnice i čitaonice Našice Silvijom Košić i voditeljicom Središnje knjižnice Slovaka u Hrvatskoj Ružicom Vinčak, u Knjižnicu je dostavljeno 50 anketa u tiskanom obliku od kojih su sve ispunjene. Anketne se upitnike moglo pronaći na pultu Slovačke knjižnice koje su korisnici moglo slobodno ispuniti. Budući da je tijekom ovog razdoblja u Knjižnici bila slaba posjećenost, voditeljica Središnje knjižnice Slovaka, Ružica Vinčak, odnijela je ankete u školu slovačkih učenika koji su ispunili 20 od 50 anketa, dok su ostale anketne upitnike ispunili ispitanici srednje i starije dobi.

Istraživanje u Središnjoj knjižnici Talijana provedeno je, u nešto dužem razdoblju, od 21.2.2018. do 25.8.2018. zbog slabijeg odaziva. Anketni upitnik dostavljen je u digitalnom obliku voditeljici Središnje knjižnice Talijana, Liani Diković, koja je anketu objavila na službenoj web stranici te Facebook stranici Knjižnice. Osim na web stranicama Knjižnice, anketni upitnik također je objavio administrator grupe *Comunità degli Italiani di Pola – Circolo*, Zajednice Talijana u Puli.

Anketni upitnik sastojao se od 20 pitanja od kojih su 16 zatvorenog tipa, 1 pitanje otvorenog tipa te 3 mješovita tipa u kojima zaokruživanje potvrdnog ili negativnog odgovora omogućuje njegovo proširenje. Nakon prikupljenih 50 odgovora od ispitanika iz obje, slovačke i talijanske, nacionalne manjine, istraživanje je zatvoreno te analizirano.

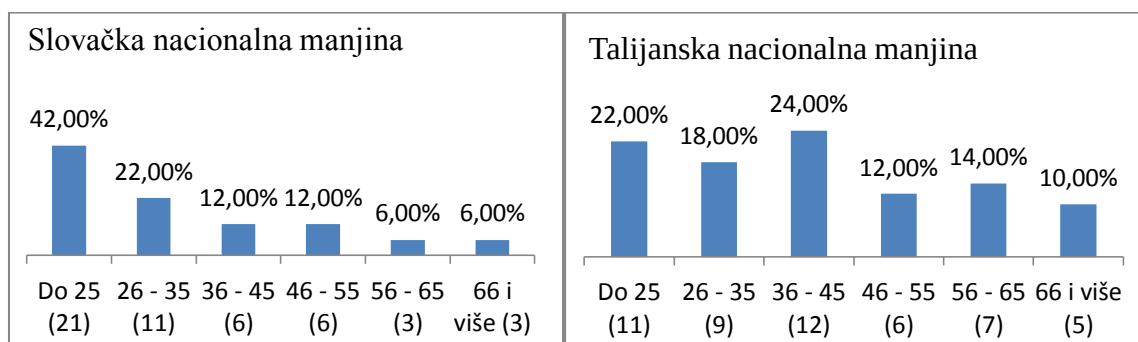
4.3. ANALIZA ANKETE

Prvo pitanje anketnog upitnika ispitalo je spol ispitanika slovačke i talijanske nacionalne manjine. Na anketi upitnik Slovačke nacionalne manjine odgovorilo je 15 (30%) muških i 35 (70%) ženskih ispitanika, dok je na anketni upitnik Talijanske nacionalne manjine odgovorilo 16 (32%) muških i 34 (68%) ženskih ispitanika. Na temelju ovog podjednakog omjera možemo zaključiti da je na anketni upitnik odgovorilo više ženskih nego muških ispitanika.

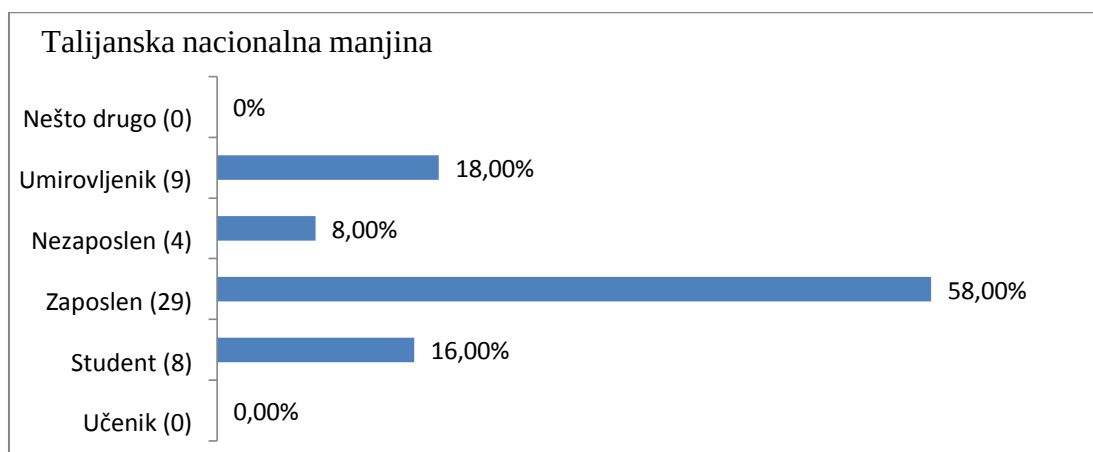
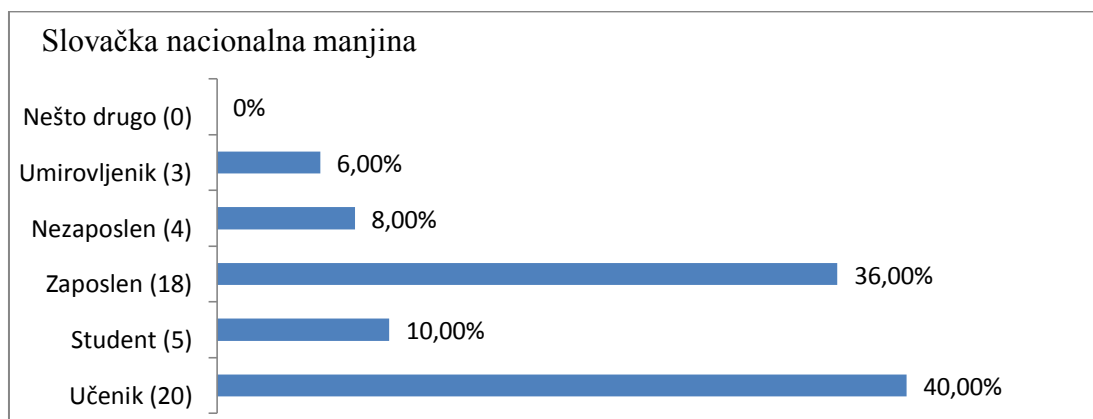
Graf 1: Usporedba pola ispitanika slovačke i talijanske nacionalne manjine

Drugim se pitanje ispitala dob ispitanika slovačke i talijanske nacionalne manjine. Anketni upitnik Središnje knjižnice Slovaka ispunilo je najviše ispitanika u dobi do 25 godina (42%), od kojih su većina učenici, a najmanje u dobi od 56 i više godina. Na anketni upitnik Središnje knjižnice Talijana odgovorilo je najviše ispitanika u dobi do 25 (22%) i 36 – 45 godina (24%), a najmanje u dobi od 66 i više.

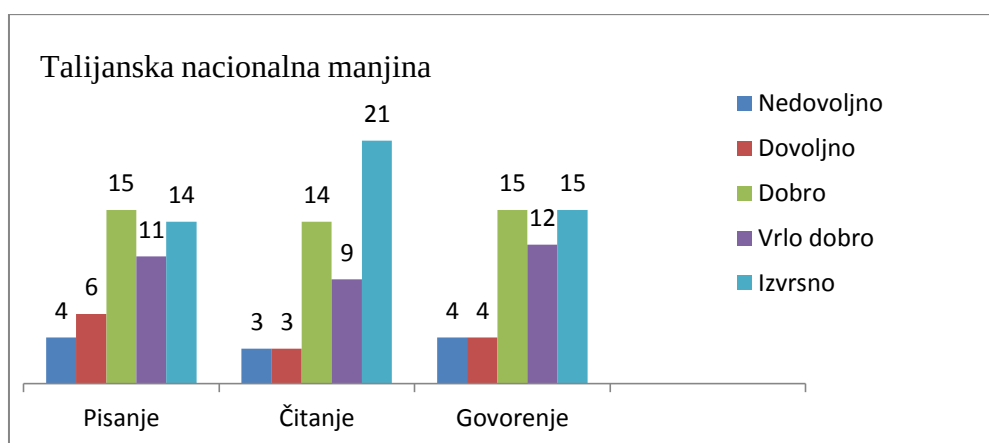
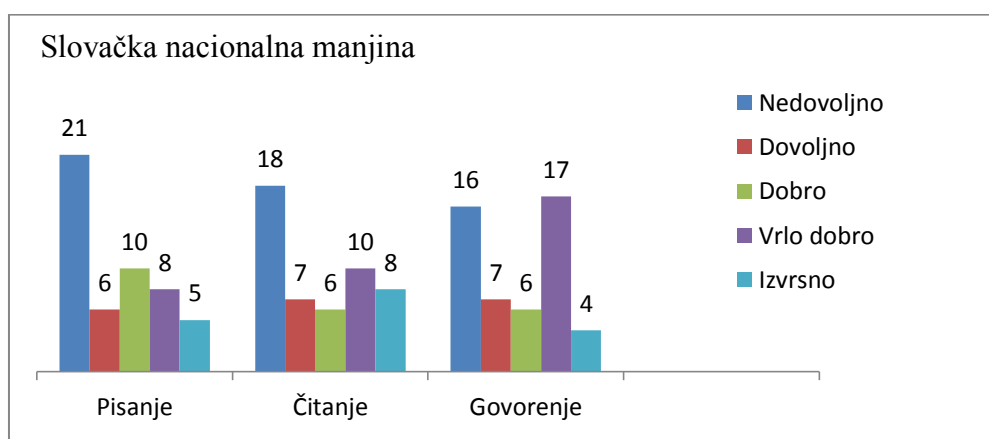
Graf 2: Usporedba dobi ispitanika slovačke i talijanske nacionalne manjine

Trećim se pitanjem ispitao status korisnika Knjižnica iz kojeg možemo zaključiti da je na anketni upitnik Središnje knjižnice Slovaka odgovorilo najviše učenika (N=20), zaposlenih osoba (N=18) te 5 studenata, dok je na anketni upitnik Središnje knjižnice Talijana odgovorilo najviše zaposlenih osoba (N=29), umirovljenika (N=9), 8 studenata, a niti jedan učenik.

Graf 3: Usporedba statusa ispitanika slovačke i talijanske nacionalne manjine

Četvrto se pitanje odnosilo na vlastitu procjenu poznavanja slovačkog i talijanskog jezika pri čemu brojevi označavaju: 1 – nedovoljno, 2 – dovoljno, 3 – dobro, 4 – vrlo dobro, 5 – izvrsno. Nedovoljno poznavanje pisanja slovačkoga jezika označilo je 21, čitanje 18 te govorenje 16 ispitanika. Izvrsno poznavanje pisanja slovačkoga jezika označilo je 5, čitanje 8, a govorenje 4 ispitanika. Odgovori korisnika Središnje knjižnice Talijana nešto su drugačiji. Nedovoljno pisanje talijanskog jezika označilo je 4, nedovoljno čitanje 3, a nedovoljno govorenje 4 ispitanika. Izvrsno poznavanje pisanja talijanskog jezika označilo je 14, čitanje 21 te govorenje 15 ispitanika. Iz navedenih odgovora može se zaključiti kako korisnici Središnje knjižnice Talijana bolje poznaju pisanje, čitanje i govorenje talijanskog jezika nego korisnici Središnje knjižnice Slovaka slovački jezik.

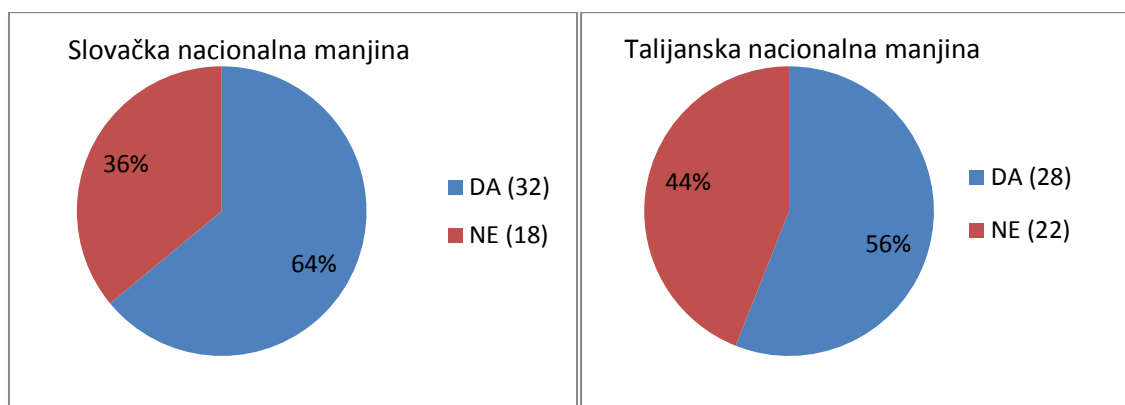

Graf 4: Usporedba poznavanja slovačkog i talijanskog jezika

Na peto pitanje o članstvu u Središnjoj knjižnici Slovaka 32 (64%) ispitanika odgovorili je da su članovi, a 18 (36%) ispitanika da nisu. Ispitanici su na sljedeće pitanje, od ponuđenih odgovora, označili da nisu članovi Knjižnice zbog: Svoje potrebe zadovoljavam u školskoj/visokoškolskoj knjižnici (N=3), Svoje potrebe zadovoljavam u narodnoj knjižnici (N=6), Svoje informacijske potrebe zadovoljavam na neki drugi način (N=4). Nemam potrebu za građom i informacijama na slovačkom jeziku (N=3), Knjižnica je predaleko od mog mjesta stanovanja (N=2).

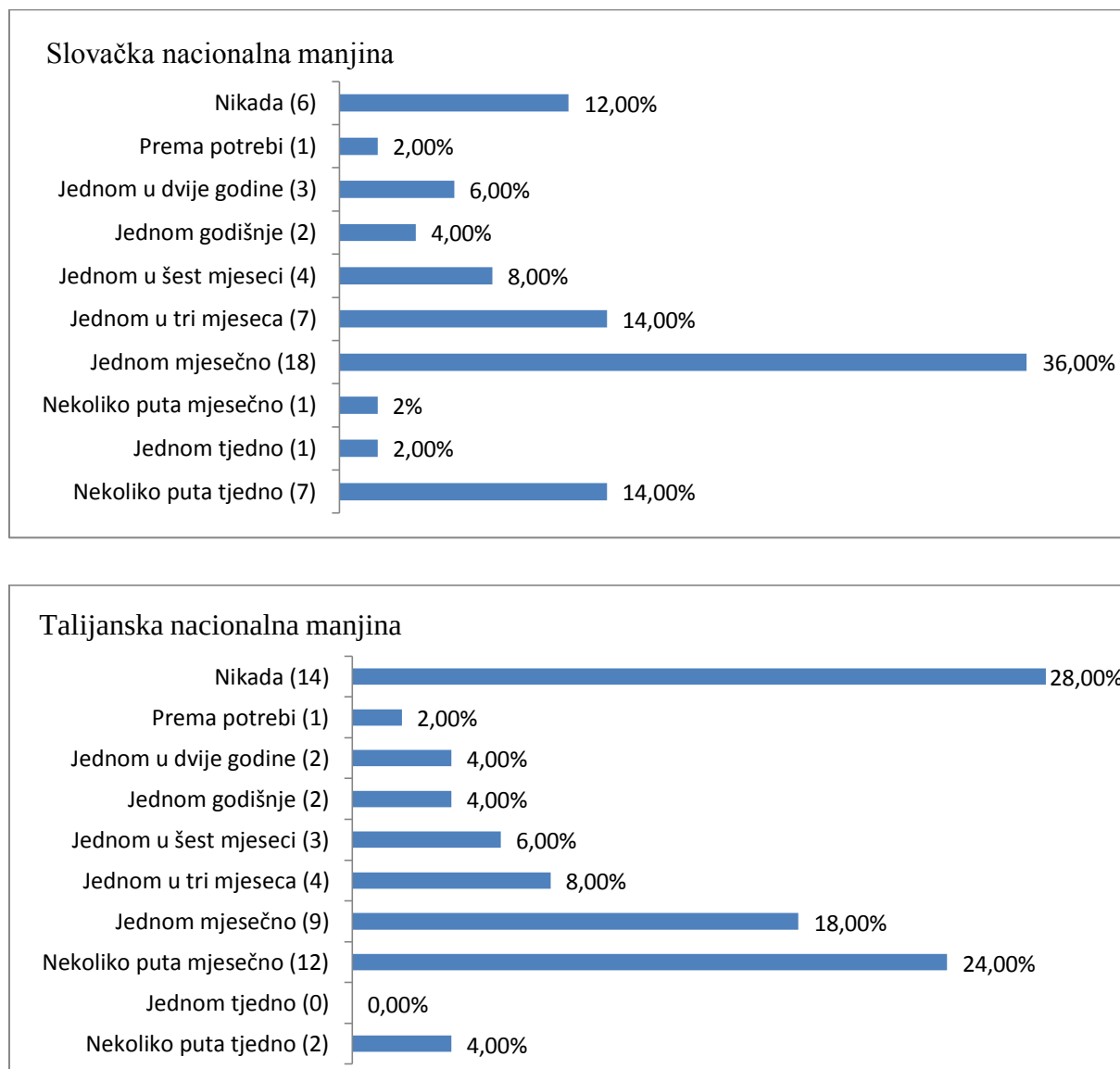
O članstvu u Središnjoj knjižnici Talijana 28 (56%) ispitanika odgovorilo je da su članovi, a 22 (44%) ispitanika da nisu. Ispitanici su na sljedeće pitanje, vezano uz prethodno, odgovorili da nisu članovi Središnje knjižnice Talijana zbog: Knjižnica je predaleko od mog mjesta stanovanja (N=5), Svoje potrebe zadovoljavam u narodnoj knjižnici (N=12), Svoje informacijske potrebe zadovoljavam na neki drugi način (N=4). Nemam potrebu za građom i informacijama na slovačkom jeziku (N=4), Nisam upisana (N=1), Član sam gradske knjižnice i čitaonice Pula (N=1).

Na temelju odgovora ispitanika slovačke i talijanske nacionalne manjine može se zaključiti kako su, u oba slučaja, većina ispitanika članovi Knjižnica.

Graf 5: Usporedba članstva Središnje knjižnice Slovaka i Talijana

Sedimim se pitanjem pokušalo saznati koliko često korisnici posjećuju Središnju knjižnicu Slovaka i Talijana. Iz podataka u grafu možemo vidjeti kako samo 7 (14%) korisnika posjećuju Središnju knjižnicu Slovaka nekoliko puta tjedno, 18 (36%) ispitanika jednom mjesečno, a 7 (14%) jednom u tri mjeseca. Najviše, 14 (28%), ispitanika talijanske nacionalne manjine odgovorilo je da nikada ne posjećuju Središnju knjižnicu Talijana, 12 (24%) nekoliko puta mjesečno, a njih 9 (18%) jednom mjesečno. Može se zaključiti kako ispitanici slovačke nacionalne manjine više posjećuju knjižnicu nego ispitanici talijanske nacionalne manjine.

Graf 6: Usporedba posjećenosti Središnje knjižnice Slovaka i Talijana

Osmo se pitanje odnosilo na zadovoljstvo korisnika prostorom knjižnice. Njih 38 (76%) je odgovorilo da su zadovoljni prostorom Središnje knjižnice Slovaka, a njih 12 (24%) da nisu zadovoljni prostorom Knjižnice. Kao razlog nezadovoljstva prostorom knjižnice svi su korisnici naveli mal i skučen prostor.

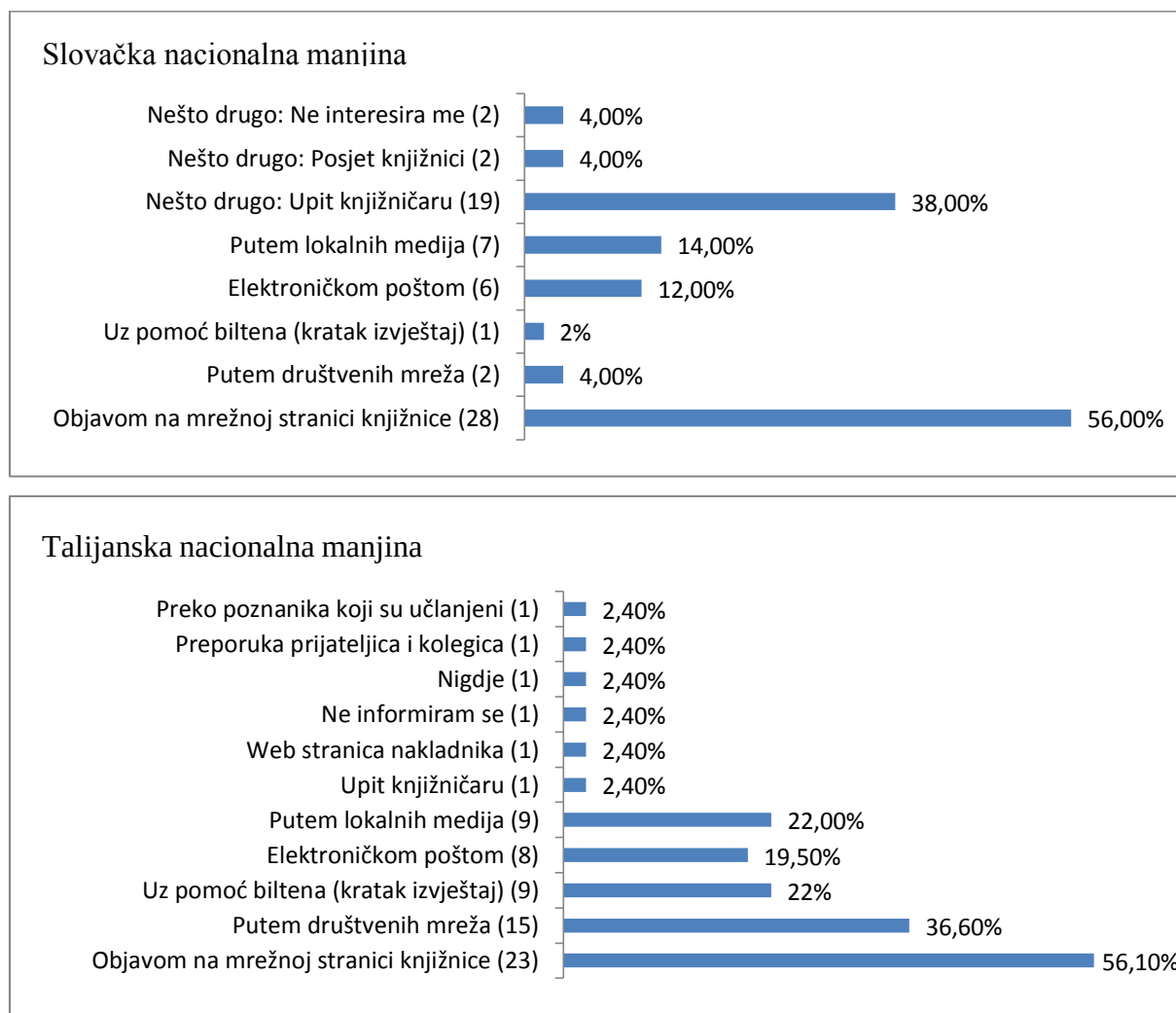
Kod ispitanika središnje knjižnice Talijana njih 33 (86,8%) odgovorilo je da su zadovoljni prostorom, a njih 5 (13,2%) da nisu zadovoljni prostorom knjižnice. Na ovo pitanje nije odgovorilo 12 ispitanika. Kao razlog nezadovoljstva prostorom knjižnice korisnici su naveli: Ne znam da postoji; Prostorija nije dobro osvijetljena; S obzirom na starosnu dob velikog broja pripadnika talijanske narodnosti i građana zainteresiranih za knjige na talijanskom jeziku, knjižnici bi bilo mjesto u prizemlju te je dvoje ispitanika navelo da bi prostor trebao biti veći.

Deveto je pitanje bilo pitanje otvorenog tipa, a ispituje učestalost korištenja građe na slovačkom i talijanskom jeziku. Ispitanici slovačke nacionalne manjine odgovorili su da građu koriste: Tjedno (11); Rijetko (7); Svakodnevno (4); Često (5); Malo (3); Povremeno (3); Srednje često; Ne koristim (5); 2-3 puta tjedno; Jednom mjesečno prelistam časopis Emma i Jednotu; Jednom tjedno; Časopise tjedno, knjige nekoliko puta godišnje.

Ispitanici talijanske nacionalne manjine na deveto su pitanje odgovorili da građu koriste: Svakodnevno (6); Nikad (2); Minimalno jedna knjiga koju posudim pri svakom posjetu knjižnici je na talijanskom; Uvijek - čitam samo talijanske knjige; Više put tjedno; 2x godišnje; Često (9); Nekoliko puta mjesečno (3); Rijetko (2); Jednom mjesečno; Dvaput mjesečno; Više puta godišnje; Uglavnom beletristiku; Ne onoliko koliko bih htjela; Svaki dan; Koliko mi je moguće; Kad mi zatreba; Povremeno; Barem jednom tjedno.

Desetim se pitanjem ispitao način informiranja o novopridošloj građi na slovačkom i talijanskom jeziku i aktivnostima u knjižnici. Najviše ispitanika slovačke nacionalne manjine informira se objavama na mrežnoj stranici knjižnice 28 (56%), putem lokalnih medija 7 (14%), a kao nešto drugo 19 (38%) ispitanika navelo je informiranje upitom knjižničara.

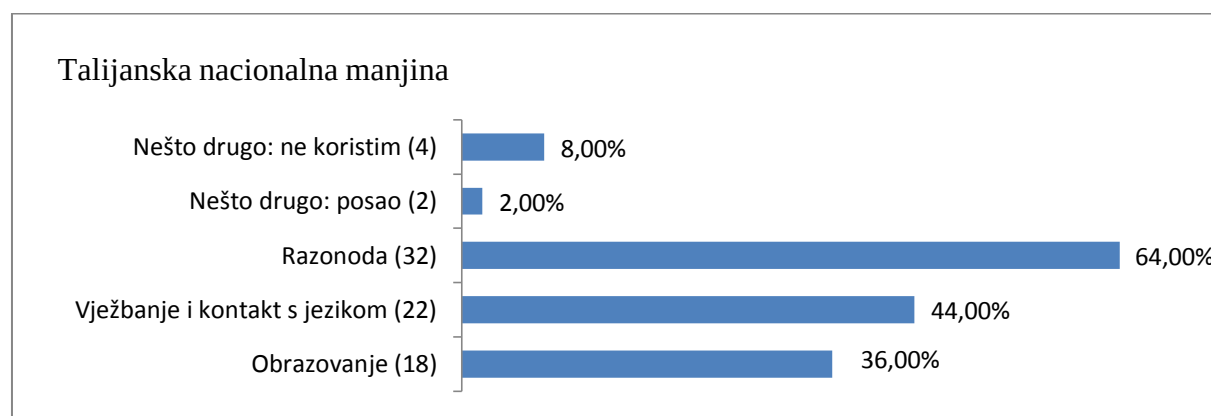
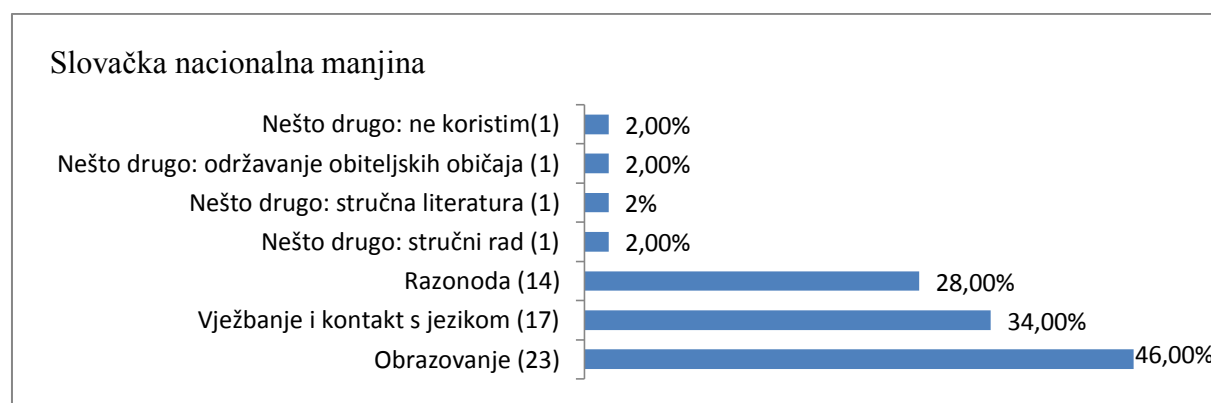
Ispitanici talijanske nacionalne manjine višestrukim su odgovorima pokazali da se o novopridošloj građi na talijanskom jeziku i aktivnostima u knjižnici informiraju objavama na mrežnoj stranici knjižnice 23 (56,1%), putem društvenih mreža 15 (36,6%), uz pomoć biltena 9 (22%), elektroničkom poštom 8 (19,5%), putem lokalnih medija 9 (22%), dok su ostali ispitanici naveli da se informiraju na web stranici nakladnika, preporukom prijatelja i kolegica, preko poznanika koji su učlanjeni, direktno od djelatnika te dvoje da se ne informira.

Graf 7: Usporedba informiranja ispitanika o novopridošloj građi

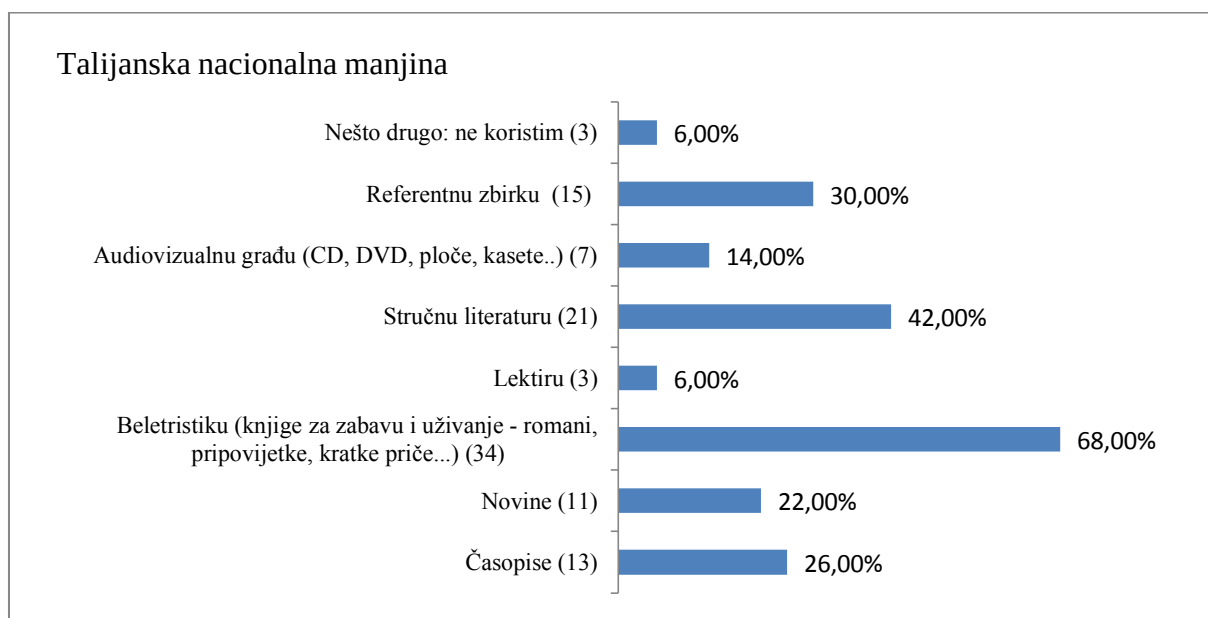
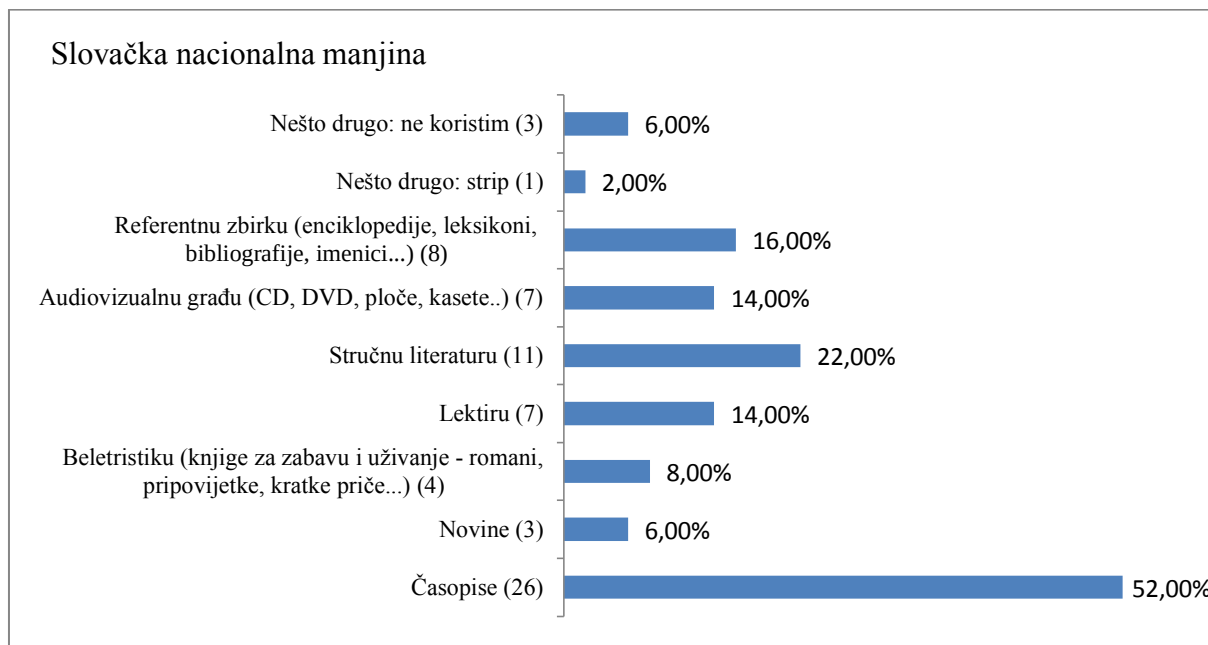
Jedanaesto pitanje ispitalo je svrhu korištenja građe na slovačkom i talijanskom jeziku. Najviše ispitanika slovačke nacionalne manjine odgovorilo je da građu koristi u svrhu obrazovanja 23 (46%), vježbanje i kontakt s jezikom 17 (34%) te razonoda 14 (28%), a kao nešto drugo tri su osobe navele: korištenje stručne literature, korištenje građe u svrhu stručnog rada i za održavanje obiteljskih običaja.

Najviše ispitanika talijanske nacionalne manjine odgovorilo je da građu koristi u svrhu razonode 32 (64%), vježbanje i kontakt s jezikom 22 (44%) te u svrhu obrazovanja 18 (36%), a kao nešto drugo dvije su osobe navele posao.

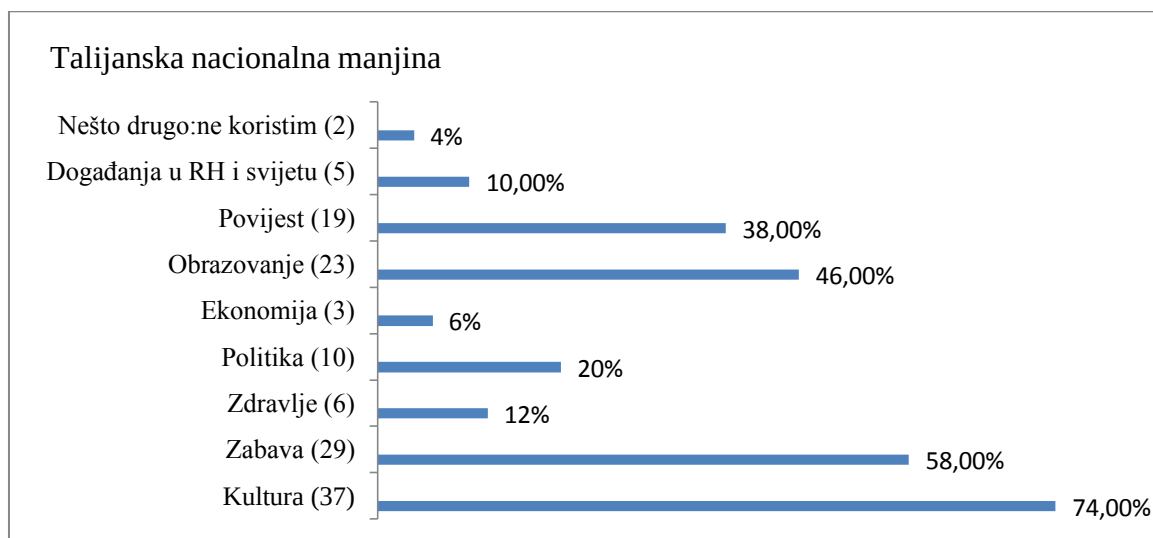
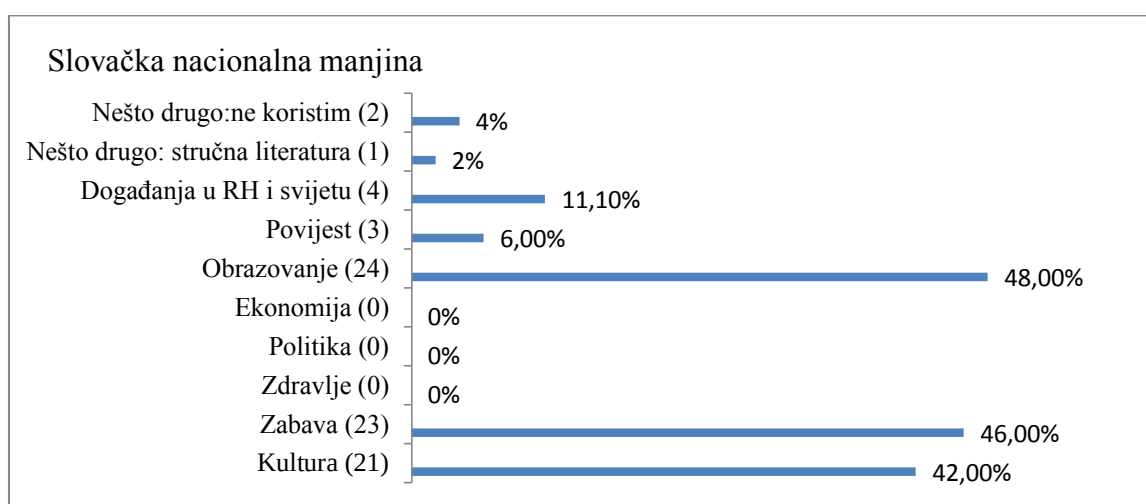
Graf 8: Usporedba svrhe korištenja građe

Dvanaestim se pitanjem ispitalo koju vrstu građe korisnici najčešće koriste. Najviše ispitanika Središnje knjižnice Slovaka koristi časopise 26 (52%), stručnu literaturu 11 (22%), najmanje novine 3 (6%), a kao nešto drugo jedan je korisnik naveo strip. Korisnici Središnje knjižnice Talijana najviše koriste beletristiku 34 (68%), stručnu literaturu 21 (42%), a najmanje lektiru 3 (6%).

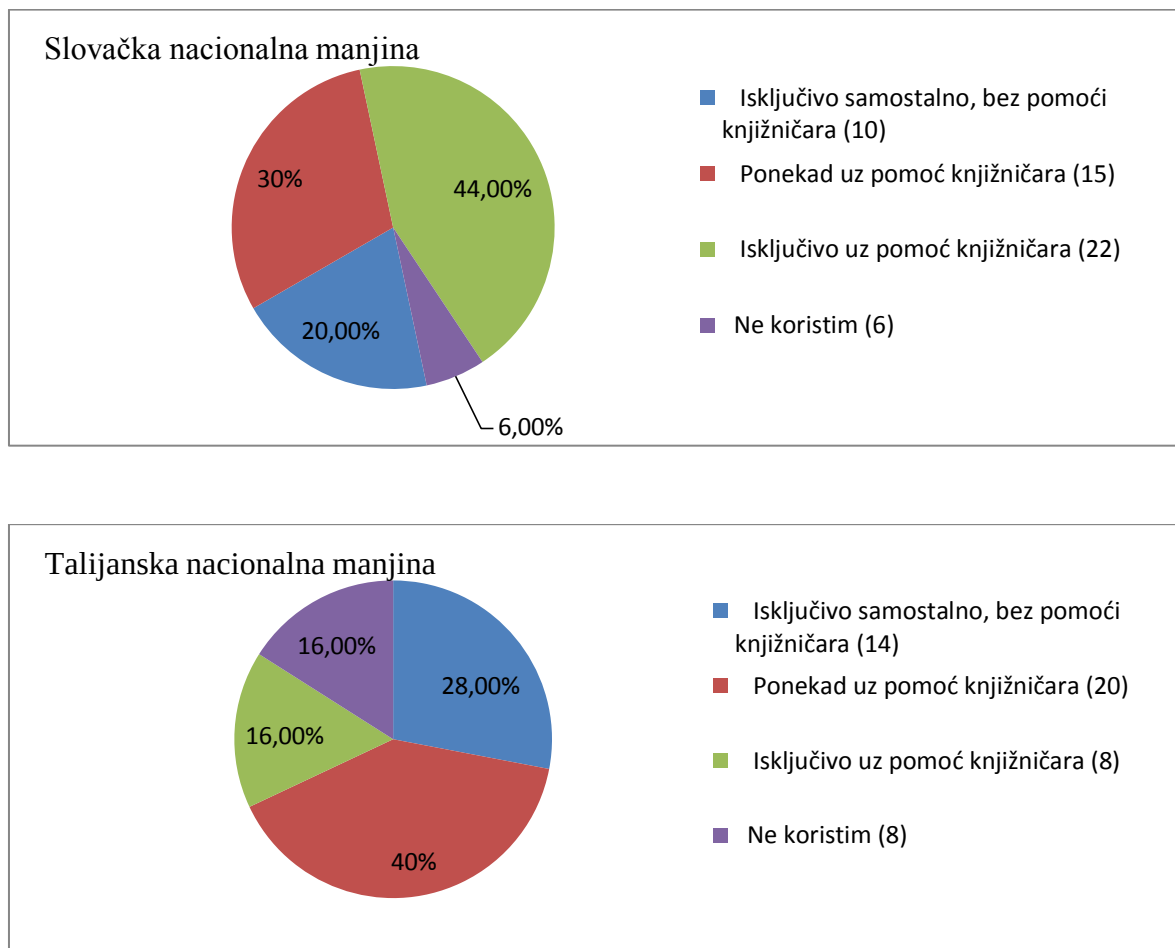
Graf 9: Usporedba vrste korištenja građe

Odgovori na 13. pitanje pokazali su kako slovačka nacionalna manjina najčešće pretražuje tematska područja vezana uz obrazovanje 24 (48%), zabavu 23 (46%) i kulturu 21 (42%), a najmanje iz povijesti, događanja u RH i svijetu te stručne literature. Na temelju anketnog upitnika, pripadnici talijanske nacionalne manjine najviše pretražuju tematska područja vezana uz kulturu 37 (74%), zabavu 29 (58%), obrazovanje 23 (46%), povijesti 19 (38%), a najmanje iz događanja u RH i svijetu, ekonomije te zdravlja. Može se zaključiti kako obje nacionalne manjine najviše pretražuju područja vezana uz obrazovanje, zabavu i kulturu, ali veliki broj ispitanika talijanske nacionalne manjine pretražuju tematska područja vezana uz povijest, dok je to kod slovačke nacionalne manjine najmanje pretraživano.

Graf 10: Usporedba pretraživanja tematskih područja

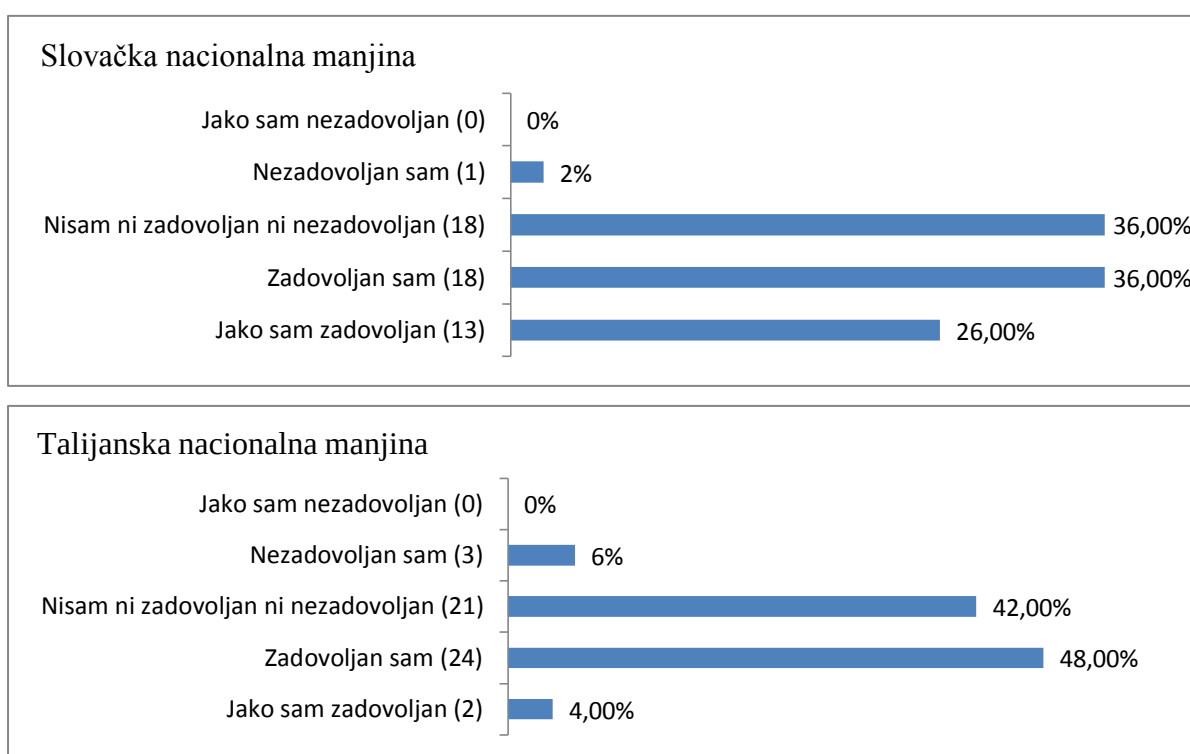
Korisnici su u 14. pitanju odgovorili kako pronalaze potrebnu građu na slovačkom i talijanskom jeziku unutar knjižnice. Najviše ispitanika slovačke nacionalne manjine odgovorilo je da građu pronalaze isključivo uz pomoć knjižničara 22 (44%) i ponekad uz pomoć knjižničara 15 (30%), dok 20 (40%) ispitanika talijanske nacionalne manjine građu pretražuje ponekad uz pomoć knjižničara, a njih 14 (28%) isključivo samostalno, bez pomoći knjižničara.

Graf 11: Usporedba pronalaska potrebne građe unutar knjižnice

Na 15. pitanje o zadovoljstvu ponudom knjižnične građe na slovačkom jeziku unutar knjižnice jednak broj ispitanika izrazili su kako su ili zadovoljni 18 (36%) ili nisu ni zadovoljni ni nezadovoljni 18 (36%), dok je 13 (26%) ispitanika odgovorili kako su jako zadovoljni ponudom građe na slovačkom jeziku. Ispitanici talijanske nacionalne manjine izrazili su kako su zadovoljni 24 (48%) ponudom građe na talijanskom jeziku te njih 21 (42%) kako nisu ni zadovoljni ni nezadovoljni.

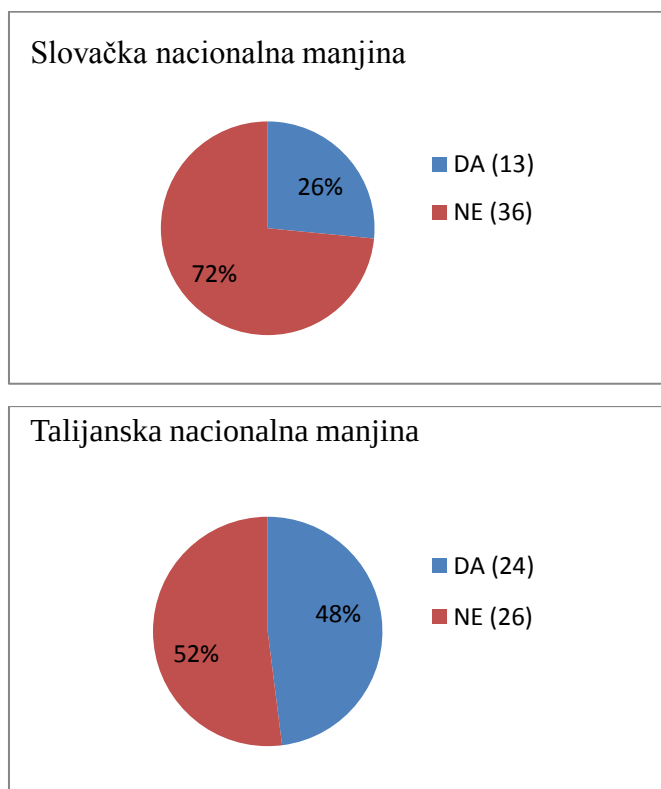
Možemo zaključiti kako je, u oba slučaja, veći broj onih ispitanika koji su zadovoljni i onih koji nisu ni zadovoljni ni nezadovoljni ponudom građe na manjinskom jeziku.

Graf 12: Usporedba zadovoljstva ponudom knjižničnih usluga

Na 16. Pitanje: Koristite li online katalog knjižnice za informacije o građi na slovačkom jeziku?, 13 (26%) ispitanika odgovorilo je da koristi, a 36 (72%) da ne koriste online katalog knjižnice. Na ovo pitanje nije odgovorio jedan ispitanik.

Kod ispitanika talijanske nacionalne manjine njih 24 (48%) ispitanika odgovorilo je da koriste online katalog knjižnice za informacije o građi na talijanskom jeziku, a 26 (52%) da ne koriste online katalog knjižnice. U oba slučaja, većina je onih koji ne koriste online katalog svoje središnje knjižnice iako je kod slovačke nacionalne manjine omjer nešto veći.

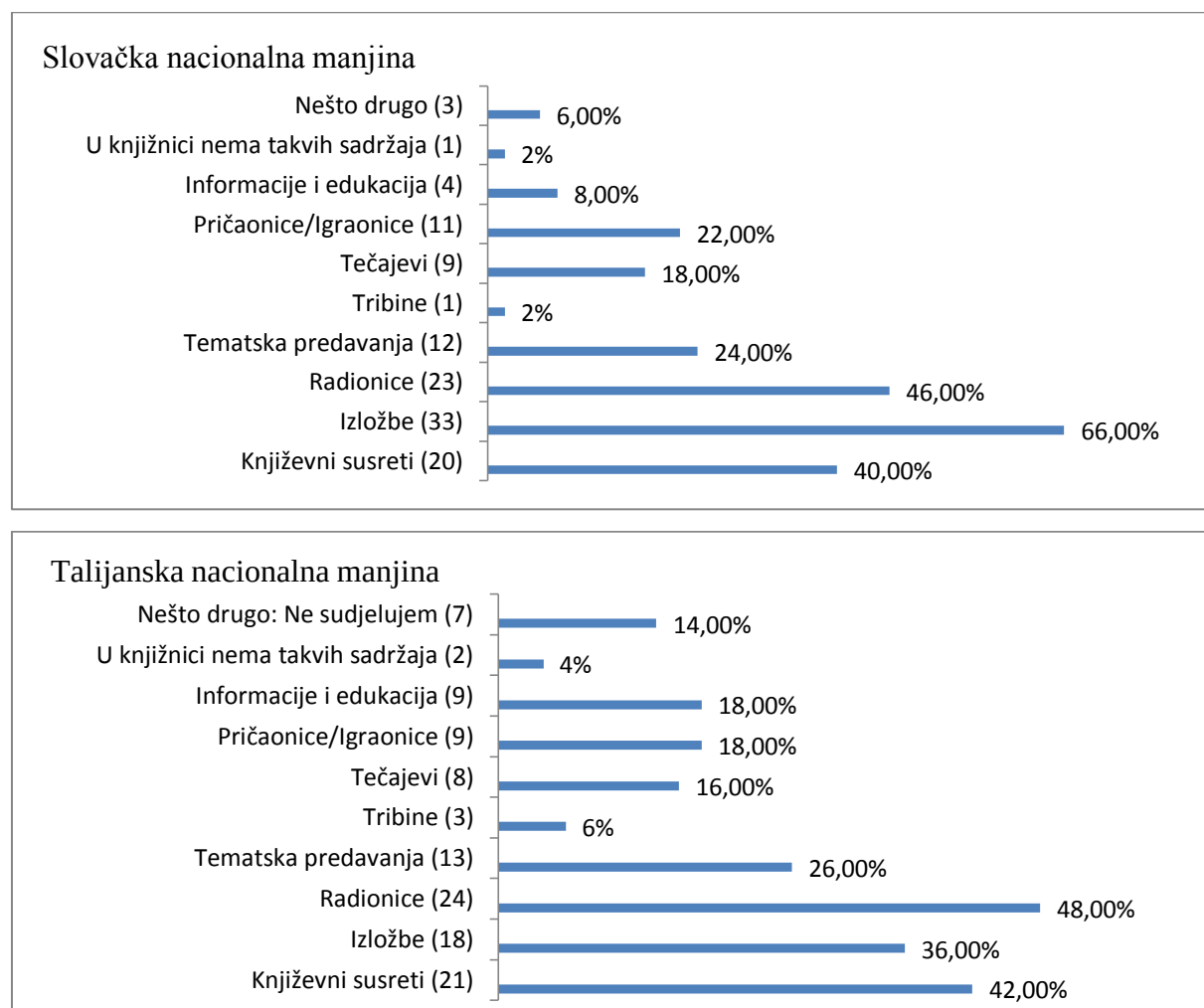
Graf 13: Usporedba korištenja online katalog knjižnice za informacije o građi

Na 17. Pitanje: Po Vašem mišljenju, smatrate li da se u knjižnici odvija dovoljan broj aktivnosti na slovačkom jeziku?, 39 (78%) ispitanika odgovorilo je pozitivno, a 11 (22%) ispitanika negativno. Kao obrazloženje negativnog odgovora, ispitanici su naveli: Slovačka knjižnica ima 3-4 sadržaja godišnje...osim onog jednog štanda za dan grada za odrasle nemaju ništa; Tečaj slovačkog jezika ponovo uvesti; Vrlo malo – trebalo bi uvesti radionicu – igraonicu za predškolski uzrast, ali i za starije osobe tjedno ili barem dva puta mjesečno tečaj osnova slovačkog jezika; Ne, ali sam svjesna da nema publike; Aktivnosti nikad previše u svakom segmentu; Ne zanimaju me sadržaji.

Na isto pitanje talijanske nacionalne manjine: Po Vašem mišljenju, smatrate li da se u knjižnici odvija dovoljan broj aktivnosti na talijanskom jeziku?, njih 34 (68%) odgovorilo je pozitivno, a 16 (32%) ispitanika negativno. Kao obrazloženje negativnog odgovora, ispitanici su naveli: Ne poznajem aktivnosti; Ne znam; Nema puno događanja na talijanskom jeziku; Potrebno više sadržaja za odrasle; Predstavljanje novih knjiga na talijanskom jeziku; Više aktivnosti za predškolsku i školsku djecu; Moglo bi biti više; Trebalo bi organizirati više predstavljanja knjiga na talijanskom, susreta s talijanskim autorima, okruglih stolova ili čitateljskih klubova; Nisam upoznata da se u knjižnici odvijaju sadržaji takvog tipa; Mislim da u knjižnici u sjedištu ZT i u gradskoj knjižnici bi trebalo biti češće programi na talijanskom jeziku; Smatram da treba biti jednaki broj radionica i za djecu, odrasle i one starije dobi.

U 18. se pitanju od ispitanika tražilo da od ponuđenih odgovora označe programe na manjinskom jeziku koji se odvijaju u knjižnici i u kojima su sudjelovali ili nazočili kao posjetitelj. Najviše ispitanika slovačke nacionalne manjine sudjelovalo je u izložbama 33 (66%), radionicama 23 (46%) i književnim susretima 20 (40%), nešto manje tečajevima 9 (18%) i pričaonicama/igraonicama 11 (22%), a kao nešto drugo troje ispitanika navelo je filmski festival, nastup i prisustvovanje događanjima na trgu.

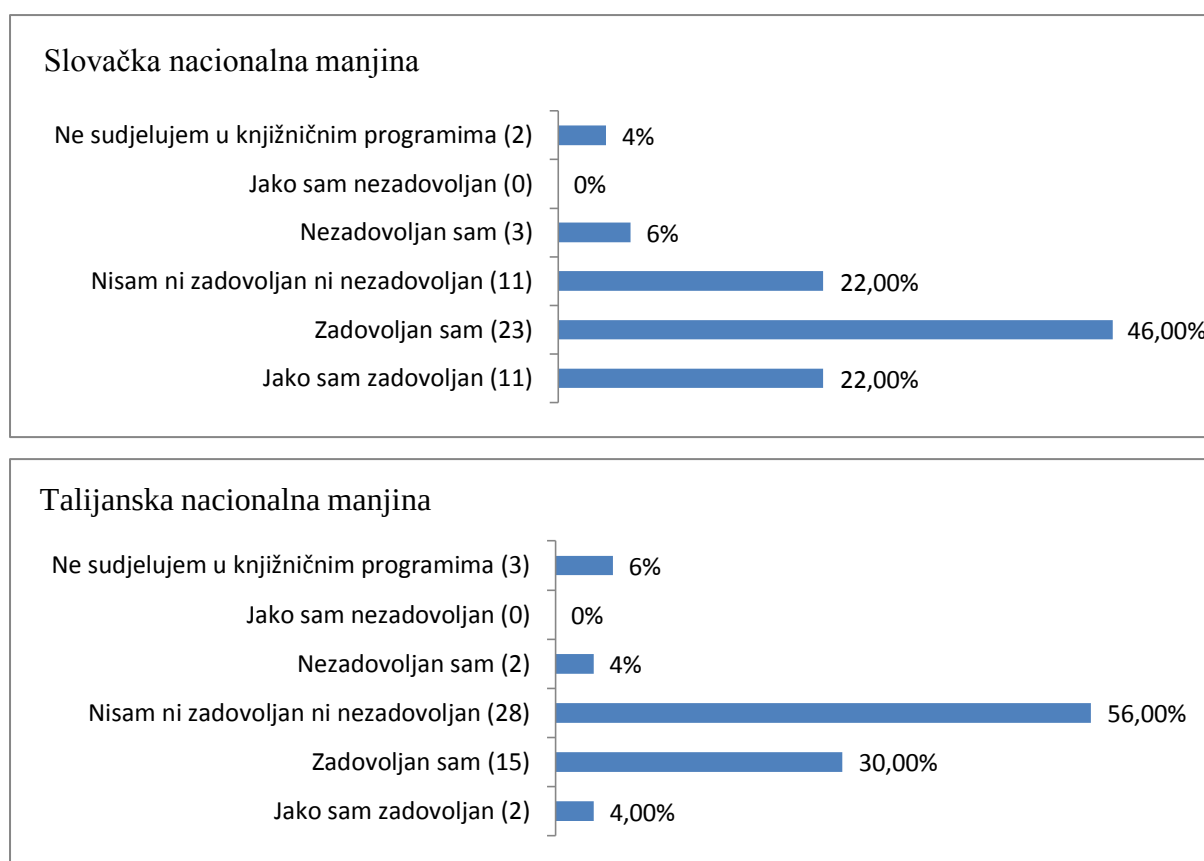
Najviše ispitanika talijanske nacionalne manjine sudjelovalo je u izložbama 18 (36%), radionicama 24 (48%) i književnim susretima 21 (42%), nešto manje na tematskim predavanjima 13 (26%), informacije i edukacije 9 (18%), pričaonicama/igraonicama 9 (18%) dok je 7 ispitanika navelo da ne sudjeluju u programima na talijanskom jeziku.

Graf 14: Usporedba sudjelovanja u programima na manjinskom jeziku

U 19. pitanju korisnici su mogli izraziti svoje zadovoljstvo ponudom knjižničnih programa na slovačkom i talijanskom jeziku. Kod slovačke nacionalne manjine njih 11 (22%) označilo je da su jako zadovoljni, 23 (46%) da su zadovoljni, 11 (22%) nisu ni zadovoljni ni nezadovoljni, 3 (6%) da su nezadovoljni i 2 (4%) da ne sudjeluju u knjižničnim programima.

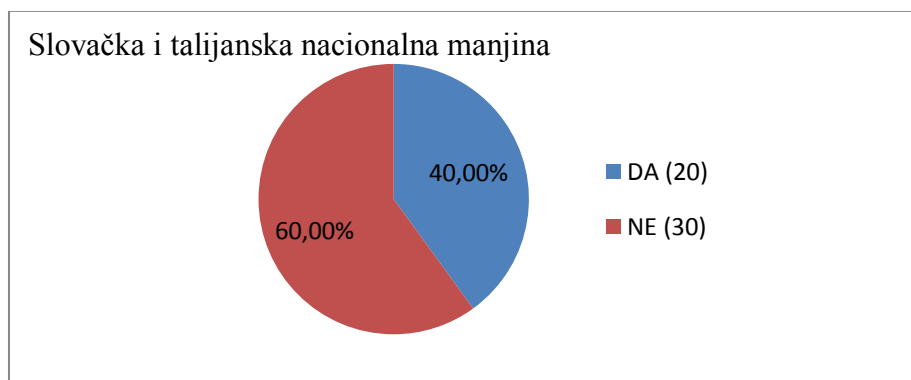
Kod talijanske nacionalne manjine njih 2 (4%) označilo je da su jako zadovoljni, 15 (30%) da su zadovoljni, 28 (56%) nisu ni zadovoljni ni nezadovoljni, 2 (4%) da su nezadovoljni i 3 (6%) da ne sudjeluju u knjižničnim programima.

Graf 15: Usporedba zadovoljstva ponude knjižničnih programa

Na 20. pitanje: Po Vašem mišljenju, smatrate li da bi se u postojećoj ponudi knjižnice Slovaka trebalo nešto poboljšati ili promijeniti?, 30 (60%) ispitanika odgovorila je negativno, a od 20 (40%) ispitanika koji smatraju da se treba nešto promijeniti sedmero je navelo veću ponudu dnevnog tiska i veći prostor. Ostalih 13 ispitanika nisu naveli što treba promijeniti.

Ispitanici talijanske manjine jednako su odgovorili na pitanje smatraju li da bi se u postojećoj ponudi knjižnice Talijana trebalo nešto poboljšati ili promijeniti. Njih 30 (60%) odgovorila je negativno, a 20 (40%) ispitanika koji smatraju da se treba nešto promijeniti navelo je: Ne znam; Veći broj književnih susreta s talijanskim autorima; Više izbora; Više aktivnosti za predškolsku i školsku djecu; Više knjiga za isti uzrast; Povećati fond; Ima pre malo sadržaja jer nema dovoljno sredstava; Ponuda izgleda stara, fali novijih izdanja; Više knjiga i događanja; Proširiti i povećati postojeći broj knjiga; Nije baš bogata ponuda aktualne svjetske literature; Poboljšati s aktualnim naslovima, časopisima, revijama i novinama pogotovo interesantnim za mlađi naraštaj; Više sadržaja na talijanskom jeziku.

Graf 16: Prikaz jednakih odgovora o promjeni ili poboljšanju ponude knjižničnih usluga

ZAKLJUČAK

Na temelju provedenog anketnog istraživanja ispitanika slovačke i talijanske nacionalne manjine može se zaključiti kako su, u oba istraživanja, zastupljeniji odgovori ispitanika ženske populacije nego muške. Kod ispitanika slovačke nacionalne manjine najzastupljenije su bile osobe u dobi do 25 godina, učenici i studenti, dok su najviše ispitanika talijanske nacionalne manjine zaposlenici i umirovljenici. Ovim se istraživanjem pokazalo da talijanska nacionalna manjina bolje poznaje pisanje, čitanje i govorenje talijanskog jezika nego slovačka nacionalna manjina slovački jezik. Ovakav rezultat možda se može pripisati geografskom položaju grada Pule, njegovoj blizini s državom Italijom, jer većina stanovništva talijanskih korijena među obiteljskim i prijateljskim krugovima koriste talijanski kao svoj prvi i materinski jezik.

U oba slučaja, većina ispitanika jesu članovi Knjižnica, a oni koji nisu svoje potrebe zadovoljavaju u školskoj/visokoškolskoj i narodnoj knjižnici ili svoje informacijske potrebe zadovoljavaju na neki drugi način. Istraživanje je pokazalo da ispitanici slovačke nacionalne manjine više posjećuju knjižnicu nego ispitanici talijanske nacionalne manjine, ali većina ispitanika obje nacionalne manjine zadovoljni su prostorom u kojima se Knjižnice nalaze. Obje nacionalne manjine se o novopridošlj građi u knjižnici informiraju objavama na mrežnoj stranici knjižnice. Većinski broj ispitanika slovačke nacionalne manjine građu koristi u svrhu obrazovanja te vježbanja i kontakta s jezikom, a najviše koriste časopise i stručnu literaturu, dok talijanska nacionalna manjina najviše koristi građu u svrhu razonode, vježbanja i kontakta s jezikom te najviše koriste beletristiku i stručnu literaturu. Može se zaključiti kako obje nacionalne manjine najviše pretražuju područja vezana uz obrazovanje, zabavu i kulturu, ali veliki broj ispitanika talijanske nacionalne manjine pretražuju tematska područja vezana uz povijest, dok je to kod slovačke nacionalne manjine najmanje pretraživano. Veće pretraživanje povijesti kod ispitanika talijanske nacionalne manjine možemo povezati sa njihovim boljim poznavanjem i korištenjem talijanskog jezika nego što je to kod ispitanika slovačke nacionalne manjine. Također, veći broj ispitanika talijanske nacionalne manjine građu unutar knjižnice pretražuju ponekad uz pomoć knjižničara te isključivo samostalno, dok većina ispitanika slovačke nacionalne manjine građu pretražuju isključivo uz pomoć knjižničara. Većina ispitanika obje nacionalne manjine smatra da se u knjižnici odvija dovoljan broj aktivnosti na slovačkom i talijanskom jeziku te je većina zadovoljna ili nisu ni zadovoljni ni nezadovoljni knjižničnim programima na manjinskom jeziku. Također, obje

nacionalne manjine najviše posjećuju i sudjeluju u izložbama, radionicama i književnim susretima. Kod obje nacionalne manjine, većina ispitanika smatra da se u postojećoj ponudi usluga Središnje knjižnice Slovaka i Središnje knjižnice Talijana ne treba ništa promijeniti ili poboljšati.

Iako je većina ispitanika zadovoljna prostorom knjižnice i uslugama, same Knjižnice bore se s malim prostorom i brojnom građom te nedostatkom financijskih sredstava, a što je slučaj u većini knjižnica u Hrvatskoj. Unatoč brojnim navedenim nedostacima, Knjižnice aktivno nastoje predstaviti kulturu svojih nacionalnih manjina kroz razne programe, suradnju i projekte uključivanjem brojnih građana te promoviranjem i predstavljanjem na, danas popularnim, društvenim mrežama.

LITERATURA

1. IFLA. 2010. „Smjernice za knjižnične usluge za multikulturalne zajednice s IFLA-inim Manifestom za multikulturalnu knjižnicu“. Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo
2. Četvrti hrvatski simpozij o nastavi povijesti. 2014. „Hrvati i manjine u Hrvatskoj: moderni identiteti“. Zagreb: Agencija za odgoj i obrazovanje
3. Tatalović, Siniša. Jakečević, Ružica. 2017. „Novopristigli migranti i novonastale manjine u Hrvatskoj“. Zagreb: Fakultet političkih znanosti (Sveučilište u Zagrebu)
4. Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske. 2013. „Popis 2011. Jer zemlju čine ljudi: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. Stanovništvo prema državljanstvu, narodnosti, vjeri i materinskom jeziku“. Zagreb: Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske

Rad u časopisu:

1. Stanarević, Snježana. 2010. „Smjernice za knjižnične usluge za multikulturalne zajednice: s IFLA-inim Manifestom za multikulturalnu knjižnicu“. 1. hrvatsko izd. prema 3. izd. izvornika. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, Vjesnik bibliotekara Hrvatske 53, 1, 143-147
2. Babić, Dragutin. 2009. „Suživot Hrvata i Srba u Slavoniji. (Re)konstrukcija multietničkih lokalnih zajednica nakon ratnih sukoba“. Politička misao: časopis za politologiju 46, 2(2009), 225-228
3. Todorčev Hlača, Katarina. 2015. „Strategije razvoja središnjih knjižnica nacionalnih manjina unutar mreže narodnih knjižnica“. Stručni rad. Vjesnik bibliotekara Hrvatske 58, 1/2, 45-66
4. Središnje knjižnice Talijana u Republici Hrvatskoj. 2016. „Biblioteca centrale per la comunità nazionale Italiana 25 godina od osnutka i djelovanja / anni di attività della“. Pula: Gradska knjižnica i čitaonica Pula.

Internetski izvori:

1. Todorčev Hlača, Katarina. 2013. „Model središnjih knjižnica nacionalnih manjina u Hrvatskoj; Radna grupa za manjinske knjižnice HKD-a.“//Novosti (Hrvatsko knjižničarsko društvo. Online). Broj 60, listopad 2013. :: Tema broja: knjižnice i EU – manjine. URL: <https://www.hkdrustvo.hr/hkdnovosti/clanak/757>(2. svibnja 2018. godine)

2. Vinčak, Ružica. 2013. „Knjižnica kao promotor manjinske kulture u Hrvatskoj: Središnja knjižnica Slovaka u Republici Hrvatskoj uspješno se ostvaruje kroz suradnju“// Novosti (Hrvatsko knjižničarsko društvo. Online). Broj 60, listopad 2013. :: Tema broja: knjižnice i EU – manjine.
URL: <https://www.hkdrustvo.hr/hkdnovosti/clanak/748>, (2. svibnja 2018. godine)
3. Hrvatska narodna knjižnica i čitaonica Našice. „Započeo mjesec slovačke knjige“. URL: <http://knjiznica-nasice.hr/nekategorizirano/zapocao-mjesec-slovacke-knjige-20170301/>, (18. lipnja 2018. godine)
4. Hrvatska narodna knjižnica i čitaonica Našice. „Održan deveti slovački gastrofestival u Našicama“. URL: <http://knjiznica-nasice.hr/vijesti-iz-knjiznice/odrzan-deveti-slovacki-gastrofestival-u-nasicama-20170612/>, (18. lipnja 2018. godine)
5. Gradska knjižnica i čitaonica Pula. „Središnja knjižnica Talijana u Republici Hrvatskoj“. Dostupno na: <http://www.gkc-pula.hr/hr/o-knjiznici/sredisnja-knjiznica-za-talijane-u-rh/>, (20. srpnja 2018. godine)
6. Narodne novine (1999) Standard za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj. NN 58/1999.
URL: http://narodnenovine.nn.hr/clanci/sluzbeni/1999_06_58_1071.html, (4. svibnja 2018. godine)
7. Narodne novine (2000) Standard za školske knjižnice. NN 34/2000.
URL: http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2000_03_34_698.html, (4. svibnja 2018. godine)

PRILOZI

1. SLIKE

1. Slika 1. Plakat za Dane slovačkog filma u Našicama 2018.	10
2. Slika 2. „Knjižnica na tanjuru“ 2018.	11
3. Slika 3. „Animirani bestijari“ 2016.	13

2. GRAFOVI

1. Graf 1. Usporedba spola ispitanika	15
2. Graf 2. Usporedba dobi ispitanika	15
3. Graf 3. Usporedba statusa ispitanika	16
4. Graf 4. Usporedba poznavanja slovačkog i talijanskog jezika.....	17
5. Graf 5. Usporedba članstva Središnje knjižnice Slovaka i Talijana.....	18
6. Graf 6. Usporedba posjećenosti Središnje knjižnice Slovaka i Talijana.....	19
7. Graf 7. Usporedba informiranja ispitanika o novopridošloj građi	21
8. Graf 8. Usporedba svrhe korištenja građe	22
9. Graf 9. Usporedba vrste korištenja građe	23
10. Graf 10. Usporedba pretraživanja tematskih područja	24
11. Graf 11. Usporedba pronalaska potrebne građe unutar knjižnica	25
12. Graf 12. Usporedba zadovoljstva ponudom knjižničnih usluga	26
13. Graf 13. Usporedba korištenja online kataloga knjižnice za informacije o građi.....	27
14. Graf 14. Usporedba sudjelovanja u programima na manjinskom jeziku	29
15. Graf 15. Usporedba zadovoljstva ponude knjižničnih programa	30
16. Graf 16. Prikaz jednakih odgovora o promjeni ili poboljšanju knjižničnih usluga	31

3. ANKETNA PITANJA

1. Spol

- ☐ Muško
☐ Žensko

2. Dob

- ☐ Do 25
☐ 26 – 35
☐ 36 – 45
☐ 46 – 55
☐ 56 – 65
☐ 66 i više

3. Vaš status:

- ☐ Učenik
☐ Student
☐ Zaposlen
☐ Nezaposlen
☐ Umirovljenik
☐ Nešto drugo (navedite što): _____

4. Molimo zaokružite broj koji prema Vašoj procjeni određuje razinu Vašeg poznavanja slovačkoga/talijanskoga jezika, pri čemu brojevi označavaju: 1 – nedovoljno, 2 – dovoljno, 3 – dobro, 4 – vrlo dobro, 5 – izvrsno.

Pisanje	1	2	3	4	5
Čitanje	1	2	3	4	5
Govorenje	1	2	3	4	5

5. Jeste li član središnje knjižnice Slovaka/Talijana?

- ☐ DA
☐ NE

6. Ako je na prethodno pitanje vaš odgovor NE, navedite razloge zbog kojih niste član središnje knjižnice Slovaka/Talijana.

- ☐ Knjižnica je predaleko od mog mjesta stanovanja.
☐ Svoje informacijske potrebe zadovoljavam na neki drugi način.
☐ Svoje potrebe zadovoljavam u školskoj/visokoškolskoj knjižnici.
☐ Svoje potrebe zadovoljavam u narodnoj knjižnici.
☐ Nemam potrebu za građom i informacijama na slovačkom jeziku.
☐ Nešto drugo (navedite što): _____

7. Koliko često posjećujete središnju knjižnicu Slovaka/Talijana?

- ☐ Nekoliko puta tjedno
☐ Jednom tjedno
☐ Nekoliko puta mjesečno
☐ Jednom mjesečno
☐ Jednom u tri mjeseca
☐ Jednom u šest mjeseci
☐ Jednom godišnje
☐ Jednom u dvije godine

8. Jeste li zadovoljni prostorom u kojem se knjižnica nalazi?

☐ DA

☐ NE

Ako je Vaš odgovor NE, molimo da ga u kratkim crtama obrazložite.

9. Koliko često koristite građu na slovačkom/talijanskom jeziku?

10. Na koje se sve načine informirate o novopridošloj građi na slovačkom/talijanskom jeziku i aktivnostima u knjižnici? *(Moguće je odabrati više odgovora)*

☐ Objavom na mrežnoj stranici knjižnice

☐ Putem društvenih mreža

☐ Uz pomoć biltena (kratak izvještaj)

☐ Elektroničkom poštom

☐ Putem lokalnih medija

☐ Nešto drugo (navedite što): _____

11. U koju svrhu koristite građu na slovačkom/talijanskom jeziku? *(Moguće je odabrati više odgovora)*

☐ Obrazovanje

☐ Vježbanje i kontakt s jezikom

☐ Razonoda

☐ Nešto drugo (navedite što): _____

12. Koju knjižničnu građu na slovačkom/talijanskom jeziku najčešće koristite? *(Moguće je odabrati više odgovora)*

☐ Časopise

☐ Novine

☐ Beletristiku (knjige za zabavu i uživanje - romani, pripovijetke, kratke priče...)

☐ Lektiru

☐ Stručnu literaturu

☐ Audiovizualnu građu (CD, DVD, ploče, kasete...)

☐ Referentnu zbirku (enciklopedije, leksikoni, bibliografije, rječnici, imenici...)

☐ Nešto drugo (navedite što): _____

13. Iz kojih su vam tematskih područja informacije na slovačkom/talijanskom jeziku najčešće potrebne? *(Moguće je odabrati više odgovora)*

- ☐ Kultura
- ☐ Zabava
- ☐ Zdravlje
- ☐ Politika
- ☐ Ekonomija
- ☐ Obrazovanje
- ☐ Povijest
- ☐ Događanja u RH i svijetu
- ☐ Nešto drugo (navedite što): _____

14. Kako pronalazite potrebnu građu na slovačkom/talijanskom jeziku unutar knjižnice?

- ☐ Isključivo samostalno, bez pomoći knjižničara
- ☐ Ponekad uz pomoć knjižničara
- ☐ Isključivo uz pomoć knjižničara

15. Jeste li zadovoljni ponudom knjižnične građe na slovačkom/talijanskom jeziku?

- ☐ Jako sam zadovoljan
- ☐ Zadovoljan sam
- ☐ Nisam ni zadovoljan ni nezadovoljan
- ☐ Nezadovoljan sam
- ☐ Jako sam nezadovoljan

16. Koristite li online katalog knjižnice za informacije o građi na slovačkom/talijanskom jeziku?

☐ DA

☐ NE

17. Po Vašem mišljenju, smatrate li da se u knjižnici odvija dovoljan broj aktivnosti na slovačkom/talijanskom jeziku?

☐ DA

☐ NE

Ako je Vaš odgovor NE, molimo da ga u kratkim crtama obrazložite.

18. Navedite programe koji se u vašoj narodnoj knjižnici organiziraju na manjinskom jeziku u kojima ste sudjelovali ili im nazočili kao posjetitelj. *(Moguće je odabrati više odgovora)*

- ☐ Književni susreti
- ☐ Izložbe
- ☐ Radionice
- ☐ Tematska predavanja
- ☐ Tribine
- ☐ Tečajevi
- ☐ Pričaonice/Igraonice
- ☐ Informacije i edukacija
- ☐ U knjižnici nema takvih sadržaja
- ☐ Nešto drugo (navedite što): _____

19. Jeste li zadovoljni ponudom knjižničnih programa na slovačkom/talijanskom jeziku?

- ☐ Jako sam zadovoljan
- ☐ Zadovoljan sam
- ☐ Nisam ni zadovoljan, ni nezadovoljan
- ☐ Nezadovoljan sam
- ☐ Jako sam nezadovoljan

20. Po Vašem mišljenju, smatrate li da bi se u postojećoj ponudi knjižnice Slovaka/Talijana trebalo nešto poboljšati ili promijeniti.

☐ DA

☐ NE

Ako je Vaš odgovor DA, molimo da ga u kratkim crtama obrazložite.
